

EUROPA SUSIDURIA SU DIDELE PROBLEMA: KAIP PASIELGTI, TAIKYTIS, AR KARIAUTI

Anglija Su Francija Svarstys Hitlerio Taikos Pasiūlymus, Sako Halifax

Estijos prezidentas Konstantin Paets, kurs užgryb Estijos ir Sovietų Sąjungos sutartį.

Štai Kaip Kanados Valdžia Gina "Demokratiją"

OTTAWA, Spalio 5. — Right Hon. Ernest Lapointe išleido patvarkymą, kuriuomi uždaromas liaudiškas francūzų kalba laikraštis Clarte.

Laikraštis uždarytas rekomenduojant cenzorių tarybai.

Laikraštis kaltinamas skleidime karo vedimui žalingos propagandos.

Kokia ta propaganda buvo, nesakoma. Matomai pakritikavo Čemberleną ar ką kitą.

Jeigu darbo žmonės negalės reikšti nei jokios kritikos savc valdomams, įstūmusiems juos į karą, tai bus sudiev Kanados demokratija.

Kinai Laimi Mūšius Su Japonais

Šanghai, Spalio 5. — Pranešimai sako, kad kinų mūšiai su japonais Hunan ir Kiangsi provincijose davė kinams didelių laimėjimų.

Kinų jėgos atstūmusios japonus 50 mylių nuo Čangša miesto, Hunan provincijos sostinės. Patys japonai sako, kad jie nesistengia tą miestą paimti, nes jis neturys "militarinės reikšmės."

Kinai sako, kad jie išmušė 20,000 japonų (japonai giriasi, kad jie išmušė 25,000 kinų).

Japonai labai nerimauja dėl pranešimų, kad į Sinkiang provinciją atvykę 300,000 raudon-armiečių iš Sovietų Sąjungos.

SMERKIA ALDERMANO BALFOUR ATAKAS

TORONTO. — Ratepayers Asociacijos susirinkimas 5 vardu griežtai pasmerkė aldermaną Balfour už atakas ant Smitho.

Kito vardo aldermanai neturi teisės diktuoti, kokius aldermanus mes turime rinkti, susirinkusieji pareiškė.

LONDONAS, Spalio 4. — Anglijos užsienio reikalų ministeris Lordas Halifaxas kalbėdamas Lordų Senate pareiškė, kad tarp Francijos ir Anglijos vyriausybų yra vieningas ir tvirtas nusistatymas tęsti prieš Hitlerį karą, kol pilna pergalė bus laimėta. Kas dėl Hitlerio planuojamo patiekti taikos pasiūlymo, Halifaxas pareiškė, kad "Mes esame pasiruošę ir susirūpinę, kad galėtume sujungti rankas su Vokietija tikram pasaulio perbudavimo darbu." Bet dabartiniai Hitlerio pasiūlymai nėra ganėtinai, nes pasaulio taikai pavojus dar nėra pašalintas ir prie tokios padėties esą jokia taika nėra galima, nes toji taika bus tik laikina. Vienok Hitlerio taikos pasiūlymai, kada bus gauti, jie busia nuodugnai peržiūrimi, sako Halifaxas, tęsdamas anksčiau pareiškėta Čemberleno pareiškime nusistatymą.

Savo kalboje jis taipgi aiškiai pabrėžė, kad už šio karo kaltę puola Hitleriui.

Savo Planus Hitleris Pasakys Penktadienį

BERLYNAS, Spalio 5. — Hitleris šaukia reichstago susirinkimą rytoj, kur jis pasakys kalbą, kuria išdėstys visus savo pasiūlymus "taikai atsteigti."

Jeigu Anglija ir Francija jo pasiūlymus atmesiančios, tuomet jis pradės karą visu smarkumu.

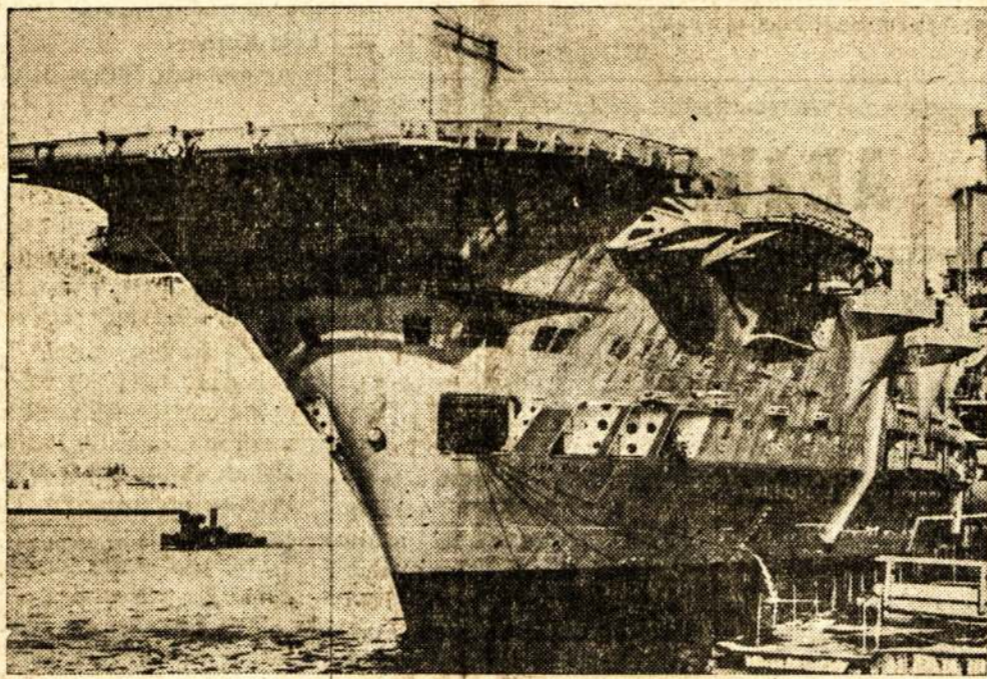
Jis grumosiąs Sovietų pagalba, bet niekas nemano, kad jis gaus militarinę Sovietų paramą.

Kokius pasiūlymus patieks, niekas dabar negali įspėti, tenka laukti rytdienos.

Hitlerio Taikos Pasiūlymai Apgaulingi, Sako Deladje

PARYŽIUS, Spalio 5. — Francijos premjeras Daladje vakar kalbėdamas Francijos parlamente, tvirtais žodžiais, kaip ir Čemberlenas, pareiškė Francijos valdžios tokį pat nusistatymą, kaip ir Anglijos, linkui karo prieš Vokietiją.

Hitlerio taikos pasiūlymus, jis pavadino apgaulingais ir daromus vidujinėse propagandos tikslais. Be to, tais taikos pasiūlymais Hitleris norįs laimėti laiką ir sudaryti tokias sąlygas, kad susidarytų jam proga savo priešininkus užpulti ir nukariauti po vieną. Bet tuo Hitleris nieko nelaimės, nes Francija pilnai pasiruošusi sutikti visus netikėtumus ir atremti Vokietijos atakas, nežiūrint per kur Vokietijos armiją stengtųsi įsiveržti.

Naziai buvo paskelbę, kad šis Anglijos orlaivianešis, Ark Royal, vertas \$12,000,000, nuskindintas, bet Suvienytų Valstijų laivyno atasė, kapitonas Alan G. Kirk tvirtina, kad jis šitą laivą matė už kelių dienų po to ir visai sveiką. Pasirodo, kad naziai melavo.

Sovietų Sąjunga Pasirašė Savitarpinės Pagalbos Sutartį Su Latvija; Taipgi Eina Pasitarimai Su Lietuva ir Kitom Valstybėm

ŠAUKIA DOMINIŲ MINISTERIŲ PASITARIMĄ

LONDONAS, Spalio 4. — Anthony Eden, sekretorius del Dominijų, atstovų rūmams pranešė, kad yra šaukiami Kanados, Australijos, Naujosios Zelandijos ir Pietų Afrikos ministerijų atstovų pasitarimas su Anglijos valdžia.

Kanadą atstovausiąs Hon. T. A. Crerar.

Sakoma bus sudarytas Imperijos Kabinetas, įtraukiant Anglijos kabinetą po vieną ministerį nuo Dominijų.

BUCHARESTAS. — Rumunijos valdžia atnaujino vieniems metams prekybinę sutartį su Vokietija.

MASKVA, Spalio 5. — Sovietų Sąjunga ir Latvija sudarė savitarpinės pagalbos sutartį, panašią Sovietų Sąjungos ir Estijos sutarčiai.

Latvija, kaip ir Estija, duoda Sovietų Sąjungai teises turėti Latvijos laivyno bazes ir aerodromus, kad būtų galima įvykdyti Sovietų Sąjungos garantijas Latvijai atsitikime agresijos.

Sutartis buvo pasirašyta vakar vakare. (Taipgi gautas pranešimas iš Talino, kad Estija savo sutartį su Sovietų Sąjunga jau ratifikavo.)

Lietuvos užsienio reikalų ministeris Juozas Urbšys taipgi buvo atvykęs į Maskvą ir kalbėjosi su SSRS užsienio reikalų komisarui Molotovu. Jis sugrįžo į Kauną pasitarimams su Lietuvos valdžia. Manoma, kad ir Lietuva pasirašys savitarpinės pagalbos sutartį, panašią Latvijos ir Estijos sutartims su Sovietų Sąjunga.

Tuo pačiu laiku Sovietų Sąjunga veda derybas su Turkija. Yra manoma, kad Balkanų valstybės taipgi susimes apie Sovietų Sąjungą, sudarydamos kartu su Pabaltijo valstybėmis, didelį neutralų taikos bloką Europoj.

Eina gandai, kad Sovietų Sąjunga siūlys savitarpinės pagalbos ar draugiškumo sutartį Afganistanui, kuris yra tarp Sovietų Sąjungos ir Indijos. Afganistane gyvena 10,000,000 gyventojų, daugumoj mahometonai.

PROFESORIUS STOVI UŽ ŽODŽIO LAISVĘ

TORONTO. — Toronto Universiteto profesorius F. H. Undehill pareiškė, kad žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvė būtina reikalinga ir karo metu.

Laisvė didžiausiam pavojuje, jis sako. "Jei jos neišsaugosime, nesudarys svarbos kuri pusė laimės," jis pareiškė.

NORVEGIJA SUTINKA GOBENTI S.S.R.S. PREKES

OSLO, Spalio 5. — Norvegijos laivų kompanijos pranešė, kad jos prašomos gabenti Sovietų Sąjungos miško medžiagą į Franciją ir Angliją.

Norvegijos laivų savininkų asociacijos prezidentas pareiškė, kad SSRS gali gauti tiek laivų, kiek jai reikia.

Baltojoj jūroj yra 12 anglų ir 5 švedų laivai su medžio medžiaga, bet neišleidžiami, kol už tą medžiagą bus užmokėta iškalno Amerikos doleriais.

DETROIT. — Chrysler korporacijos darbininkai pasisakė už C.I.O.

Raudonoji Armija Vilnių Atidavė Lietuvių Tarybom

Brig. gen Černius, Lietuvos ministerių pirmininkas. Eina gandai, kad jis gavęs patarimą atiduoti valdžią darbo žmonėms, nesudarys svarbos kuri pusė laimės," jis pareiškė.

Hitleris Planuoja Įsteigt Lenkijoje Jam Palankią Valdžią, Kuri Jo Klausytų

BERLYNAS, Spalio 5. — Dabar, kada Lenkija jau galutinai užimta, Hitleris pradėjo planuoti apie sudarymą Lenkijoje naujos valdžios, kuri jo klausytų ir visa Lenkija būtų jo pilnoje kontrolėje.

Naujoji Lenkija būtų su tais pačiais rubežiais prie Vokietijos ir Slovakijos pusės, kokie buvo prieš Didįjį karą iš vieno šono ir iki Ukrainos, iš kito. Silezija ir Dancigas lieka prijungti prie Reicho.

Toji Lenkijos valdžia turėtų vidaus tvarkyme savo teises, bet jos užsienio politiką tvarkytų Hitleris, nors Lenkijos teritorija nebūtų prijungta prie Reicho. Ji liktų tokia, kaip Slovakija arba Manchukuo, kuri yra Japonijos kontrolėj.

Kadangi Lenkijos liaudis yra priešinga fašizmui, tai todėl Hitleris laikytų toje Lenkijos teritorijoje tam tikrą kariuomenės kiekį, kuris būtų didesnis, negu kad Slovakijoje.

Del sudarymo tokiomis sąlygomis Lenkijos vyriausybės, Hitleris apeliuoja į Lenkijos buržuaziją ir stengiasi su jais savo santykius pagerinti ir padaryti taiką. Visai neabejojama, kad jam greitai pasiseks surasti panašius Čekoslovakijos Hachoms tipai, kurie sutiks Hitleriui tarnauti.

PARYŽIUS. — Francijos karinė vadovybė pranešė, kad Francijos submarinas suėmė vieną Vokietijos prekybinį laivą ir nusivarė jį į savo uostą.

Apie Francijos submarinų tokius veiksmus, dar tik pirmą kartą pranešta nuo karo pradžios.

Fritz Kuhn, Amerikos Vokiečių Bundo vadas (kairėj), ir Gustave Elmer, Bundo veikėjas, teisme New Yorke. Kuhn randasi kalėjime, nes jo kaucija pakelta iki \$50,000.

Vakarų Fronte Armijos Paruoštos Atakoms

PARYŽIUS, Spalio 5. — Vakarų fronte padėtis tebėra nepasikeitusi: iš abiejų fronto pušiu kariuomenė yra pilnai paruošta atakoms.

Kas liečia Franciją, tai jos kariuomenės sukoncestravimas jau pilnai atliktas seniau; kas liečia Vokietiją, atsako jų radio pranešimai:

"Visa Vokietijos karinė jėga, sausumos, oro ir jūrų yra sukoncestruota vakaruose ir paruošta atakoms."

Lieka atsakyti tik klausimas: kuri pusė pradės pirmąjį žygį, kada ir kaip?

Sąjungininkų kariniai planai yra gilioje paslapyje, bet manoma, kad jie yra pasiruošę laukti, kad ataką pradėtų vokiečiai, o sąjungininkų armija liktų apsižygnimo padėtyje.

Kas liečia vokiečių armijos žarinius planus, jie irgi yra paslapyje ir žinomi tik karo vadovybės, bet spėjama, kad vokiečiai pradės atakas staigiai, visų jėgų spaudimu tarp Saar ir Zweibrucken, kur gliausiai Francijos kariuomenė yra įžengusi į Vokietijos teritoriją. Tokia staiga ir stipraus užpuolimo taktika yra mėgiamausioji Vokietijos karo vadų strategija. Jie ją naudojo 1915 bei 1917 metais, taipgi ir dabartiniame kare prieš Lenkiją.

Jei toks užpuolimas vokiečiams pasisektų padaryti pasekmingai, tai jie vienu sykiu pajėgtų išstumti Francijos kariuomenę iš Vokietijos teritorijos. Toks jų laimėjimas būtų tik moralinio pobūdžio. Svarbesnio laimėjimo negalėtų atsiekti, nes tuojau atsidurtų prie Maginoto linijos.

Jei toks užpuolimas vokiečiams pasisektų padaryti pasekmingai, tai jie vienu sykiu pajėgtų išstumti Francijos kariuomenę iš Vokietijos teritorijos. Toks jų laimėjimas būtų tik moralinio pobūdžio. Svarbesnio laimėjimo negalėtų atsiekti, nes tuojau atsidurtų prie Maginoto linijos.

LONDONAS. — Sovietai paleido visus lenkus belaisvius, išskyrus karininkus.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIU LAIKRASTIS, LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS, ISEINA DU KARTU I SAVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusmetį \$1.50. Visur kitur metams \$3.50; pusmetį \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaides (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsu vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

Kuomet Pasaulyje Užviešpataus Taika

Visa kapitalistinė spauda šiandien vienu balsu šaukia, kad šis karas turi būti tęsiamas tol, kol hitlerizmas bus sudaugytas ir pavojus iš Vokietijos pusės pašalintas. Šis kapitalistinės spaudos obalsis, todėl, iškelia klausimą, kokia Vokietija turėtų būti po hitlerizmo sumušimo, kad ji galėtų būti taikinga valstybė.

Tur būt visiems žinoma, kad laike perėjo karo buvo šaukiam, jog už tą karą atsakingas kaizeris; kad kaizerizmas sudaugytas pavojaus iš Vokietijos pusės nebebūtų. Kaizerizmas, kaip jau visi žinome, buvo sudaugytas. Nors ne Anglija ar Francija kaizerį nuvertė, o darbininkai, tačiau kaizeris buvo nuverstas. Vokietijoje buvo įsteigta demokratinė valdžia. Per ilgą laiką Vokietija buvo socialdemokratų valdoma. Austrija taipgi buvo socialdemokratų valdoma. Bet ar ilgai Vokietija buvo taiki? Šiandien Vokietija vėl kare su tomis pačiomis valstybėmis, kurios tuo laiku kariavo prieš kaizerizmą. Kodėl tas įvykis? Kame priežastis?

Tam yra daug priežasčių, bet vyriausia yra ta, kad Vokietijoje paliko ta pati kapitalistinė sistema. Nors Vokietijoje valdžia pasikeitė, sistema paliko ta pati. Tokie Tysenai ir Krupai ir jiems panašūs paliko nepaliesi. Jie žingsnis po žingsnio stūmėsi pirmyn, kol visai paėmė kraštą į savo rankas ir pradėjo grobti šalį po šalies. Teisybė, tas grobimas buvo galimas tik todėl, kad buvo leidžiama, bet pati svarba ne tame. Jeigu Vokietijoje būtų išsilaikius demokratinė valdžia, niekas nebūtų jos privertęs lošti tokia rolę, kokia jai buvo skirta.

Taigi ir dabar, jeigu hitlerizmą sudaugytas bus palikta Vokietijoje ta pati kapitalistinė sistema, palikti nepaliesi kapitalistai, už kiek laiko ir vėl reiks lieti kraują, kad nusukti sprandą kokiam nors diktatoriui. Vokietijos kapitalizmas niekad nenustos siekęs pasaulinės galios.

Norint, kad Vokietija paliktų taikingą valstybę, reikia pašalinti tas priežastis, kurios gimdo Vokietijos agresijas. O tomis priežastimis yra kapitalizmas. Kitaip sakant, Vokietija paliks taikinga ir kultūringa valstybe tik tuomet, kada Vokietijoje įsisteigs darbo žmonių valdžia, sovietinė valdžia.

Ar dabartiniai hitlerizmo "priešais," kurie šaukia, kad hitlerizmas turi būti sunaikintas, norėtų matyti Vokietijoje sovietinę valdžią, manome visiems aišku. Jų elgesiai Francijoje ir kitur aiškiai rodo, kad jie tokios valdžios ne tik nenori, o dar daugiau bijo negu hitlerinės valdžios. Jau dabar nekurię aiškiai pasisako, kad gali prisieiti su tais pačiais vokiečiais stoti kovon prieš bolševizmą pavojų, kurį jie mačia visur. Šiandien jie smerkia Sovietų Sąjungą, kodėl ji pasirašė nėpuolimo sutartį su Vokietija. Bet kas bus tuomet, kuomet tie patys rėksniai susidės su Vokietijos reakcionieriais ir aršiausiais hitlerininkais kovai prieš Vokietijos darbininkus, užsimojusius nusikratyti hitlerininkų ir jų rėmėjų? Vienas kunigėlis Windsore kalbėdamas jau prisipažino, kad gali tekti visiems stoti kartu su dabartiniais priešais vokiečiais, kad išgelbėti Vokietiją nuo bolševizmo pavojaus.

Darbo žmonės stovi už hitlerizmo sumušimą. Bet jis gali būti sumuštas tik tuomet, kada bus sumuštas Vokietijos kapitalizmas, hitlerizmo tėvas. Kol kapitalizmas bus nelistas, tol kokio nors naujo hitlerizmo pavojus nebus pašalintas. Už kiek laiko ir vėl bus karas, žmonių kraują liejimas.

Prie to reikia atminti, kad yra pavojus iš fašizmo pusės ir kitur. Vietoj fašistinės Vokietijos, gali atsirasti kuri nors kita fašistinė jėga. Francijos reakcionieriai jau pradėjo savo kampaniją. Kai kas mano, kad Daladje tik prieš komunistus. Hitleris pradėjo irgi buvo tik prieš komunistus. Bet paskui sugriebė socialistus, o ant galo ir katalikus ir protestonus. Fašistai tokią taktiką naudoja visur. Pavyzdžiui, Lietuvos fašistai pradėjo kampaniją sušaudymu keturių komunistų. Pamažu jie paskui uždarė visas partijas, neaplenkdami Krikščionių Demokratų partijos, kuri padėjo tautininkams paimti galią. Francijos diktatorius gali panašiai pasielgti su visais, kurie šiandien jam pritaria, kad jis smaigia komunistinį judėjimą.

Per šitą karą pralietas žmonių kraują atneš pasauliui taiką tik tuomet, kada fašizmas bus sumuštas visur, ne tik Vokietijoje. Štai kodėl reikalinga griežtai priešintis prieš reakcionierių užsimojimus atimti iš žmonių demokratinės teises. Kanados reakcionieriai iš Globe and Mail ir Telegram pastogės, kurie reikalauja nacionalinės valdžios, pažangaus judėjimo suvaržymo, yra tiek pat pavojingi Kanadai, kiek ir Hitleris Vokietijai. Jeigu bus leista jiems įsigalėti, tai sugrižę Kanados kareiviai ras Kanadoj fašistinę diktatūrą, prieš kokią jie išėjo kariauti Vokietijoje. Kanados fašistai įves Kanadoj reakciją, kuri nustums darbininkus į tokį pat išnaudojimą ir pavergimą, kokį šiandien kenčia Vokietijos darbininkai.

Hitlerizmas Vokietijoje nėra kokia tai nauja sistema. Tai žiauriausia kapitalizmo diktatūra. Tokių diktatūrų siekia visų šalių kapitalistai. Jeigu kuriose nors šalyse dar nepasisekė, tai dėka tik tam, kad tenai jų padėtis nėra taip desperatiška ir darbininkų ir pažangių žmonių judėjimas prie to neprileidžia. Šiandien Anglija ir Francija kariauja su Vokietija ne dėlto, kad Vokietijoje būtų joms nepatinkama sistema. Vokietijoje tokia pat kapitalistinė sistema, kaip ir kitose šalyse. Skirtumas tik tas, kad Vokietijos kapitalizmas pradėjo siekti pasaulinės galios, grumoti Anglijos ir Francijos imperijų interesams. Sumušimas Vokietijos hitlerizmo nepaliuosuos Vokietijos darbininkų iš po kapitalistinio jungo, jeigu hitlerizmo vieton bus pastatyta kita kapitalistinė valdžia.

Darbo žmonės turi stovėti už pašalinimą fašizmo pavojaus visur, kur tik jis grumojas. Todėl reikalinga kovoti už demokratiją visur. Taika galės užviešpatauti tik demokratijai laimėjus, darbo žmonių jėgoms paėmus viršų. Tik darbo žmonės neturi noro grobti kitų šalių žemes. Jeigu šiandien Vokietijoje būtų darbo žmonių valdžia, Vokietijoje užtektų visko. O jeigu ko neužtektų, kitos valstybės noriai padėtų. Vokietijos fašizmas, besirengdamas karui prieš kitas valstybes, sugrobė visus darbo žmonių turtus ir suliejo juos į ginklus. Štai kodėl šiandien Vokietijoje trūksta maisto ir kitų reikalingų daiktų.

Žmona: "Kur tu buvai per eitą naktį?"

Vyras: "Tai melas! Kas tau sakė!"

—Afterposten, Norvegija.

APŽVALGA

Kaip Dabar Dalykai Su Vilniumi

Kaip matyti, tai tie ponai, kurie visą laiką šaukė, kad be Vilniaus niekad nenurims, dabar, kai buvo progą ji paimti, visai neėmė.

Vilniaus klausimu rašydama Vilnis pažymi:

Buvo pranešimų, jog Sovietų kariuomenė iš Vilniaus jau išėjo. Del ko Lietuva Vilniaus neima?

Amerikos lietuvių tautininkai aiškina, kad Lietuva bijo užrūstinti Angliją, Franciją ir Lenkiją.

Taigi, "be Vilniaus nenurims" ponai Vilniaus neėmė, kai Sovietai liepė ji pasimti. O dabar ji paimti bus bent kiek sunkiau. Vilnis sako:

Donald Day rašo (iš Rygos) Chicago Tribune štai ką:

"Lietuva jau gavus nemalonų patarimą iš Viačeslavo Molotovo, Sovietų premiero ir užsienių reikalų komisaro, kad jei ji nori atsikimti Vilnių ir kitas teritorijas, kurias Lenkija nuo jos atėmė, ir kurias dabar užėmė rusai, ji gali tai padaryti, bet ji turi Lietuvos valdymą pavesti arba darbininkams, arba turi būti liaudies valdžia, tokia kaip buvo 1926 metais, kada Kazys Griniaus buvo prezidentu."

Tas patarimas, jei jis duotas, tikrai nemalonus Smetonos valdžiai, bet jis malonus visai Lietuvai. Kas gi Lietuvos nenorėtų išimti tautininkų vyriausybės, kuri remiasi taip siauru sluoksniu žmonių, ant trečdalis Lietuvos, kurią Lenkijos ponai atplėšė nuo Lietuvos.

Lenkijos armija, kaip žinoma, užėmė ne tik Vilnių, bet ir Suvalkus ir gan plačią teritoriją, kurios gyventojų skaičius siekia virš 900,000, taigi, daugiau trečdalis dabartinės Lietuvos gyventojų.

Ar tokį patarimą Lietuvos vyriausybė gaus iš Sovietų premjero, paaiškės vėliaus. Galimas tačiaus daiktas, kad tokį reikalavimą Lietuvos valdžia bus gavus iš pačios Vilnijos žmonių. Vėlesni pranešimai sako, kad Sovietų kariuomenė išėjęs iš Vilniaus. Vilnija palikta valdyti tam tikriems lietuvių komitetam. Gal tie komitetai tokį ar panašų reikalavimą stato Lietuvai. Suprantama, Sovietai tokius valstiečių reikalavimus palaikytų.

Mes jau pastebėjome pirmiaus, jog ką p. Day rašo ne visuomet galima tikėti. Bet Lietuvos vyriausybės nesiskubinamas Vilniaus atsiimti rodo, kad tai gali būti tikra.

Tautininkų valdžios palai-kytojai Amerikoje, lietuviai tautininkai, sako, jog Lietuvos vyriausybė neima Vilniaus,

nes ji nenori visos Lietuvos Sovietams pavesti. Tai ne argumentas.

Jei SSRS norėtų "vijos Lietuvos," tai palikimas jai Vilniaus nesusilaikytų nuo to. Ga būt Sovietų vadų pareikštą norą demokratiškos valdžios Lietuvos tautininkai skaito Lietuvos Sovietams pavedimu Juk ir pirmiau, kada buvo liaudininkų ir socialdemokratų valdžia, fašistinis elementas rėkė, kad ta valdžia "Lietuvą bolševikams parduoda."

Sakoma, Sovietai išreiškė pageidavimą, kad Estijos militaristai nevyrautų, kad būtų demokratiškesnė valdžia. Estija to paklausius. Latvija irgi perorganizuojanti savo vyriausybę. To lankiama ir iš Suomijos.

Gal būt ir Lietuvai Sovietų vadai išreiškė savo pageidavimą, ką Lietuvos vyriausybė išaiškino esant sąlyga Vilnijos atsiėmimui.

Suprantama, jei tas tikra, tai kaip tik Lietuvos žmonės sužinos, jei subrus išmainyti tautininkų vyriausybę ant trečdalis Lietuvos.

Lietuvos liaudininkai ir socialdemokratai su tuo noriai sutiks, su maža išimčia tūlų jų vadų. Milžiniška dauguma Lietuvos žmonių sutiks.

Tur būt reakcionieriai del to ir rėkia, kad Sovietai nori Pabaltijo kraštus bent kiek sudemokratizuoti.

Valdžia Kalba Vienaip, O Reakcionieriai Kitaip

Kanados reakcionieriai veda du karus: vieną prieš Vokietiją, o kitą prieš Sovietų Sąjungą, nors Sovietų Sąjungos veiksmai, kaip Čiorčilis nurodė savo kalboj pereinai sekmadienį, supuola su Anglijos ir Francijos interesais. Iš Čiorčilio kalbos buvo galima suprasti, kad Anglijos valdžia Sovietų Sąjungos veiksmus skaito neišvengiamais, kad jie buvo atlikti su tikslu pastoti kelią Hitleriui į Balkanus, taipgi kad Sovietų sutartys su Pabaltijo valstybėmis yra daromos tam, kad užkirsti kelią naziams ir Pabaltijo valstybes. Bet spauda visa gerklė šaukia prieš Sovietų Sąjungą.

Tas pats Čiorčilis, Anglijos laivyno admirolas, štai ką sako ir apie tai, kodėl nutrūko derybos su Sovietų Sąjungą:

Lenkai, kurie buvo arčiausia rusų... buvo griežčiausiai nusistatę neužleisti rusų kareivių ant savo žemės. Jie manė, kad viskas geriau, negu rusų kareivių užleidimas ant jų žemės... Ir tai buvo tas punktas, ant kurio militarinės derybos pakriko.

Taigi, kaip matote, Sovietų ir Anglijų derybos nutrūko tik dėl to, kad Lenkijos valdonai nesuti-

ko priimti Sovietų pagalbą. O spauda šaukia, kad Sovietai atsisakė.

Atrodo, kad spauda prieš Sovietus šaukia tik tam, kad kartu vesti kampaniją ir prieš pažangų judėjimą Karadoj. Tą patvirtina tas faktas, kad spauda reikalaujama Komunistų Partijos uždarymo, visada tą reikalavimą suriša su Sovietų Sąjunga, pabrėždama, kad Sovietų Sąjunga nepadaeda Anglijai, o priešingai — Vokietijai, nors tai didelė nesąmonė.

Spauda neatsakominga prieš nieką. Jai todėl nėra reikalo skaitytis su Anglijos valdžios nusistatymu ir pareiškimais. Ji varo savo kampaniją taip, kaip geriau jos interesams.

Kas Gi Tie "Komunistai," Apie kuriuos Kongresmanas Diesas Šaukia

Buvo pranešimų ir Kanados spaudoj, kad kongresmanas Dies'as reikalauja išvyti iš Sužienytų Valtijų valdžios įstaičių 2,850 komunistų. Bet kaip pasirodo, tai tie asmenys visai ne komunistai. Vilnis apie juos rašo:

Kas tie komunistai, kurių tiek daug federalėj valdžioj?

Tai nariai arba remėjai American League for Peace and Democracy — taikos ir demokratijos organizacijos, kurios prezidentu yra Dr. Harry Ward, protestonų kunigų seminarijos profesorius.

Dies komiteto agentai išreikalavę tos organizacijos Washingtono skyriaus narių antrašus paskelbė tuos narius komunistais ir nori, kad valdžia juos iš darbų atleisų.

Tai yra reakcionierių skyrimas, turis šiuos tikslus:

Pakenkti prez. Rooseveltui, bubninant, kad jo administracijoj esą daug komunistų, kas labai svarbu artinantis prezidentiniam rinkimam.

Minima organizacija Sužieny-tose Valstijose turinti apie 4.000,000 narių. Kad jie ne komunistai, tai galima matyti iš to fakto, jog Sužienytose Valstijose komunistų nedaugiau kaip 100,000.

Kanados reakcionieriai irgi neatsilikia nuo Dieso komiteto. Jie irgi suranda, kad Lyga už Taiką ir Demokratiją yra komunistinė. Ir Kanados reakcionieriai nori išnaudoti karo padėtį politiniams savo tikslams. Tai labai negražus darbas. Šiuo metu reikėtų vengti Kanados žmonių vienybės ardymo, kurstymo vienos srovės prieš kitą, bet jie nepaiso. Jiems svarbus savas kromelis.

Laivui nuskenčius jūrose, vienas jo keleivis stebėtinu būdu išsigelbėjo savo gyvybę ir bangos liko išmestas į krantą, ant nežinomos jam salos. Jis bailiai pakilęs apsidairė, manydamas, kad pateko į žmogėdrų salą. Netrukus jis pamatė rūkstant miško gilumoj dūmus. Visą laiką galvodamas apie žmogėdžius, jis palengva, atsargiai pradėjo eiti pro krūmus ton vieton, iš kur kilo dūmai. Netrukus jis išgirdo kalbant žmogų:

—Po velnių... Reikėjo tau išleisti tą kortą! degančio laivo.

Prasiskleides krūmus pamatė būrį žmonių prie degančio laužo bekaziruojant ir lengvai atsidusę:

—Dėkui Dievui... Krikščionys! —

—Pasakyk man, ar tavo vyras miegodamas labai knarkia?

— klausia kūma kūmos.

— O, taip, labai puikiai.

— Puikiai? — Taip, Mat, jis yra muzikas ir kada knarkia, tai kaip vargonais Aidą gajina.

Pastabos

Hitlerio pastangos susitaikyti rodo, kad jis nesijaučia gerai. Jeigu ne jis, tai gal kiti mato, kad prieš akis stovi didelis pralaimėjimas. Rytuose jau pralaimėjo, nežiūrint to, kad Lenkija sumušė.

Jeigu didžiosios valstybės būtų Sovietų planus priėmusios, tai

Bedarbės Auka

TORONTO. — Šiaurinėje Torontoo dalyje gyveno Arthur Reid su savo žmona ir penkių vaikų šeima. Jis dar jaunas vyras, vos 35 metų amžiaus, bet jau septyni metai, kai liko bedarbiu ir nevisada gaudamas pašalpą labai skurdžiai gyveno. Nors bedarbiams duodama pašalpa, bet jos nevisada galėdavo gauti, nes jei kada jam pasisekdavo kur gauti padirbėti dieną kitą, tuojai jam pašalpą nutraukdavo, nors jis uždirdavo vos kelis dolerius. Gyvendamas su didele šeima turėjo galybes reikalų, kurių patenkinti jokiū būdu negalėjo neturėdamas darbo. Per tuos septynerius metus visi gyveno pusbadžiai, retkarčiais tik pavalgydami prastesnio maisto.

Keista, miestas turtingas, daugybė žmonių nesupranta ką reiškia žodis vargas, daugybė dykduonių kraunasį turtus ir švaistę juos sukeltose orgijose, o čia šale jų gyvena Reid šeima, neturėdama duonos badauja ir niekaip nei piršto nepajudina, kad jai pagelbėtų.

Priešingai, jei jai pasiseka per savaitę kada uždirbti kokį dolerį, tai miesto ponai tuojai pasiskubina nukirsti jam pašalpą, taip, kad toji šeima, lyg keno prakeikta, turėtų visą laiką badauti, augantįjį vaikūčią, kad neturėtų nei vieno syki sočiai pavalgyti.

To negana, ligos pradeda kankinti tą badaujančią šeimą. Ji vienas sūnus nelaimėje pralaužė, nugarkaulį, tam sveikstant su serga žmona... Visados taip yra, kad kur skurdas, ten ir ligos nuolatinis svečias. Tėvas pasiryžusiai ieško darbo. Jis ieškė darbo per septyniuos metus, įjaunas ir tvirtas vyras būdamas jo negali gauti. Miesto ponai jį neataina pagelbon ir jis įpuolę desperacijon paima nuodų, išjuos išgeria. Išgėręs nuodų, pasišaukia savo žmoną ir jai apie tai praneša. "Gal būt jie tavim ir vaikai rūpinis geriau, kaip manęs nebebus..." kalba jai mirdamas.

Štai kas jam rūpi ir delto jis žudosi, jis nori, kad jo šeima turėtų ko valgyti. Jis kitaip negali jos išmaitinti, tai tą tikisi atsiekti savo mirtimi. Ar tai nepasibaigėjimas gyvenimo žiaurios tikrovės, prie kurios veda darbininkus iš kapitalistinė sistema? Ar tai ne atvira žmogžudystė ne dirbančių žmonių?

Reidą greitai nuvežė miesto ligoninėn, stengiasi grąžinti jai gyvybę ir jei daktarams pasisektų grąžinti, tai ta pati tvarka ji vėl iš naujo pradės vesti prie tos pat padeties. Kokia ironija!

Jo žmona pasakoja, kad gyvendami skurde ir didžiausiam varge, jie stengėsi būti ištikimi tai tvarkai. Kad jos vyras visados ieškodavo darbo ir visados turėjo vilties jį gauti. Labai mylėjęs savo šeimą, del jos buvo pasiryžęs viską padaryti. Bet nesisekė.

Toronte, reikia pasakyti, yra ir daugiau tokių šeimų. Jų labai daug. Bet jie didžiausią klaidą daro, jeigu mano, kad viskuo sotūs miesto ponai pradės tomis alkanomis šeimomis rūpintis.

Torontietis

Hitleris nebūtų drisęs karą pradėti. Būtų buvus ir Lenkija sveika.

Kadangi dabar plačiai kalbama apie taiką, tai iškyla klausimas, ar apsimoka su Hitleriu taikytis? Ar bus kam nors ver-tas jo žodis?

Man atrodo, kad reikėtų taikytis, jeigu Hitleris sutiktų grąžinti Lenkijai užgrobtas Lenkijos teritorijas, suteiktų laisvę Čekoslovakijai ir pasirašytų, kad daugiau užpuolimų nedarys.

Bet kad tokia sutartis turėtų reikšmę, ją turėtų garantuoti didžiosios valstybės, sudarydamos antiagresinį bloką. Vistik Hitleriu negalima pasitikėti. Negalima būtų pasitikėti Vokietijos imperialistais ir tada, jei Hitleris būtų prašalintas ir valdžia sudaryta iš kitų žmonių.

Tęsimas karo Hitleriui nuostolių nepadarėtų. Kaip Hitleris, taip ir kiti nazių vadai ir bendrai Vokietijos kapitalistai savo milijonus pasidėjo kitose valstybėse. Jeigu jiems prisieis blogai, jie pabėgs į užsienį.

Nuo karo daugiausia nukentės vokiečiai darbininkai, taipgi ir sąjugininkų darbininkai. Bus išžudyta daug ir civilių žmonių, sugriauta miestų ir kaimų.

Dabar karas dar tik prirengiamas. Kada jis įsipūs, naikinamas eis visu pasitimu iš abiejų pusių, o ypatingai iš Vokietijos pusės. Nazių metodai jau gerai žinomi. Jie nesigėdyja žudyti ir vaikus.

Laikraščiai rašo, kad į Lietuvą atbėgo daug lenkų ponų: Gardino gubernatorius, miestų majoriai ir daug kitų aukštų valdininkų, kurie iki šiam laikui skriaudė Vilnijos lietuvius. Lietuvos valdžia su tais lietuvių skriaudais apsieinanti labai maloniai, traukiškai.

Bet ta pati valdžia visai kitaip elgiasi su Lietuvos gyventojais, lietuviams. Daug Lietuvos darbo žmonių dar pūsta kalėjimuose.

Kaip laikraščiai praneša, Vilniuje dabar kuriasi sovietų valdžia. Aišku, lietuviai užima svarbią vietą visame kame.

Koks staigus pasikeitimas: Nesenai Vilnijos lietuviai negalėjo turėti savo organizacijų, nokyklų savo kalboje, o dabar jau patys lieka valdonais.

Vilnijos lietuviai pasiūsiuoja ne tik iš po Lenkijos ponų jungo, o ir iš po kapitalistinio jungo.

Pabaltijo valstybės buvo priešingos, kai Sovietų Sąjunga reikalavo, kad būtų garantuota tų valstybių nepriklausomybė. Bet dabar viena po kitos rašosi savitarpines pagaldas sutartis su Sovietų Sąjunga.

Matomai Lenkijos likimas parodė, kad tikėtis pagalbos iš kur nors kitur visai neapsimoka.

Gerai, kad nors dabar atsisako nuo aklo užsispyrimo. O gal masės žmonių jų valdonus privertė suėiti ir artimesnius santykius su Sovietų Sąjunga.

Sovietų Sąjungos įtakos augimas Pabaltijo zonoje gal pagelbės žmonėms bent kiek sudemokratizuoti savo valdžias. Galimas daiktas, kad visas Europos šonas pakryps į demokratijos pusę.

Estijos valdžia jau padarius nekuriuos pakeitimus. Latvija taipgi linkstanti į tą pusę. Negalės atsilikti ir Lietuva. Darbo žmonės dabar darys dar didesni spaudimą.

J. Yla

Žmonės, kurie Slepiasi Nuo Civilizacijos

Pasaulis yra pilnas keistų žmonių. Kultūringųjų kraštų gyventojai stengiasi savo civilizaciją įvesti ir tuose kraštuose, kur žmonių gyvenimo sąlygos yra nepakankamos ir primityvės, kur žmonės gyvena laukinio žmogaus gyvenimu. Bet yra žmonių, kurie kaip tik bėga į tuos necivilizuotus kraštus ir ten stengiasi gyventi atsiskyrę nuo pasaulio. Bėga nuo civilizacijos pas laukinius žmones ir slepiasi nuo tos civilizacijos, kuri sukūrė baltaveidžius žmogus. Ten, tuose neapgyventuose kraštuose jie pasislepia nuo pasaulio ir gyvena laukinio gyvenimu.

Vienas keliauninkas, Gordon Cooper, plačiai apkeleivęs pasaulį savo išpučiuose pasakoja apie tuos nuo civilizacijos pabėgusius žmones, kuriuos jam teko sueiti neapgyventuose kraštuose.

Jis sako: Vieną kartą keliaudamas per neapgyventą centrinės Afrikos kraštą, aš pasimečiau nuo savo kelio ir paklydau. Norėdamas sužinoti, kurioj vietoj aš esu, pradėjau klausinėti vietinių gyventojų. Jie stengia-

miesi man geriau patarnauti, nuvedė mane pas vieną baltaveidį, kuris patogiai įsitaisęs toje apylinkėje gyveno. Jis man nurodė kelią, bet daugiau su manim atsisakė pasikalbėti. Vėliau, nuvykęs į savo vietą, aš apie tą keistą žmogų sužinojau daugiau. Pradžioje didžiojo karo, 1914 metais, jis praradęs visą savo turtą, kurio turėjo gana daug. Del to jis bandęs nusižudyti, bet tas jam nepavykė. Vėliau jam pasisekė pasidaryti keletą tūkstančių dolerių ir jis atvykęs į šią apylinkę visai atsiskyrė nuo pasaulio. Nuo savo atvykimo dienos, jis nėra skaitęs nei laikraščių, nei knygų. Gyvena visiškai vienumoje ir nieko nenori girdėti apie civilizotą pasaulį daugiau.

Kiek vėliau aš užėjau antrą keistą šeimyną. Apie 250 mylių nuo artimiausios europiečių kolonijos, aš pamačiau ypatingai puikiai įtaisytą sodybą ir namus. Mane priėmė mandagiai, bet laike pasikalbėjimų aš patėmėjau kad mano šeimininkas ir jo žmona nors abu kalbasi su manim, bet tarpusavyj nepasidalino nei

vienu žodžiu. Kitą dieną aš pasiteiravau jo žmoną apie šį keistą vieno į kitą atsinešimą. Ji mano spėjimą patvirtino. Taip, jie jau penki metai, kai vienas į kitą neprataria nei vieno žodžio. Abu gyvena santaikoje, bet įvykus vienam kivirčiui pasisakė daugiau tarpusavyj nekalbėti ir abu tą savo žodį dar tebeplodo jau penki metai. Keistose aplinkose, keistai ir gyvena.

Sicilijoj užėjau vieną amerikietį. Jo namai buvo įtaisyti buvusiam šešiolikto šimtmečio vienuolyne, kurį jis yra nusipirkęs. To namo sienos apaugę pėdos storumo sąmanomis ir didžiausiu dulkių sluoksniu. Jis pats gyvena irgi savotišką gyvenimą. Nuo ryto keliasi apie 3 valandą po pietų, vakarienę valgo apie 12 val. nakties. Taip dieną padalinęs per pus su naktimi vienas sau kaip vienuolis nuo viso pasaulio atsiskyręs ir gyvena.

Už dviejų mylių nuo Mukdeno atsiskyręs nuo pasaulio gyvena buvęs Mandžiūrijos maršalas Čang Co-lin. Per dvi mylias kelio į jo namus yra apstatyta sargybos. Pro ją niekas negali praeiti nepatėmytas. Sargybai įsakyta nieko neleisti net artyn jo namų. Man suteikė privilegiją su juo pasimatyti, todėl man teko iš arčiau pažvelgti į jo namus. Palocius puikiai įtaisytas, bet pilnas sargų. Apie palocių siena visą aptverta elektrizuota viela. Nors žmonės kalbėjo apie jo žiaurumą, bet jis su manim apsisėjo maloniai.

Kitą keistą gyventoją užėjau Venezueloj, tai buvo vokiečiai. Jis jau senai apsigyvenęs šiame krašte, į kurį atvyko savo jaunystės dienomis. Jo namas buvo pastatytas ant mažos saliuokės, aplinkui apsuptos nepereinamos balos. Kas tik bandė tą balą peržengti, tuojau į jo namus buvo duodamas signalas. Jis būdamas inžinierium pats įsitaisęs visus sau reikalingus patogumus ir niekas nežino kuo jis užsiima ir ką jis ten vienas užsidaręs veikia. Bet viena aišku, jis slepiasi nuo pasaulio. Nuo 1905 metų jis nėra dar paėmęs į rankas nei vieno laikraščio bei knygų, absoliutiškai nieko nežino kas dedasi pasaulyje ir visai nesijod-

mauja apie tai žinoti. Afrika yra didžiausia visoms keistybės vieta. Man tenai teko sueiti vieną žmogų pabėgusį nuo civilizacijos ir apsigyvenusį net viduryje Saharos dykumų. Jis gyvena įsikęsęs giliai smėlyje ir maitinasi visai primityvišku medžioklio gyvenimu, nors ir medžiokliui jam nėra labai patogių vietų. Šiaip jis visais atžvilgiais yra protingas žmogus ir negalima jo pavadinti psichiniu ligoniu.

Sedėjimo Streikas Prieš 2,000 Metų

Dažnai yra manoma, kad senovėje darbininkai nesipriešindavo savo ponams dėl jų išnaudojimo. Žinoma, tokia nuomonė yra visai klaidinga. Nuo to laiko, kada prasidėjo žmogaus žmogui išnaudojimas, tada prasidėjo ir darbininkų kova prieš išnaudojimą. Istorija pilna faktų apie darbininkų sukilimus, streikus ir taip toliau. Tik nevisuomet jų kova būdavo pasekminga todėl, kad ji būdavo vedama mažų būrelių darbininkų ir nesurįšiusių plačią su dirbančiųjų masėmis.

Wisconsino universiteto Dr. D. L. Leschier tyrinėdamas senovinius Egipto užrašus surado, kad prieš 2,000 metų, viena grupė darbininkų dirbusių prie kapyno buvo paskelbė sedėjimo streiką už tai, kad jiems nebuvo laiku užmokėta už jų darbą atlyginimas, kurį jie turėjo gauti kopūstais ir žuvimis. Vienok to pirmojo sedėjimo streiko rezultatai nėra žinomi. Gal būt jiems pasisekė laimėti, o gal būt už išdrįsęs pareikalauti savo uždarbio, jie visi liko nužudyti, nes tuo laiku ponų galia ant darbininkų buvo daug didesnė.

ŽUVO AUTOMOBILIO NELAIMĖJ, O PASKUI KITĄ LAIMEJO

Frank Sopos, amerikietis, važiuodamas svetimam automobiliui, nelaimėje buvo labai sunkiai sužeistas, kad netrukus mirė. Jam mirus už kelių dienų įvyko loterija vienos draugijos

Scena po vokiečių oro atakos ant lenkų miesto. Policininkas stengiasi nuraminti besiblaškančius žmones. Tėmytojai sako, nazijų orlaiviai bombardavo ir nemilitarines vietas.

leidžiamo automobilis, kurio literijos bilietą buvo pirkęs ir nabašnikas Sopos. Loterijoje bilietų traukime kaip tik įvyko taip, kad jo bilietas buvo ištrauktas ir leidžiamą automobilį laimėjo. Bet to automobilis jam neberekėjo. Jis jau anksčiau buvo žuvęs kitam automobiliuje.

Mirties Spinduliai

Karui ruošiantis buvo labai daug kalbama apie mirties spindulius. Spinduliai su kuriais būtų galima užmušti žmogų. Vienok, tokių spindulių dar niekas nėra išradęs. Yra surasti mirties spinduliai, bet su jais dar galima užmušti tik nekurius rūšies vabzdžius. Jais yra pagarsėjęs X-rays; infra-raudoni spinduliai, ultra violetiniai spinduliai. Ypatingai plačiai jau yra naudojamos infra-raudonų spindulių lempos. Tų lempų spinduliai labai efektingai naikina šunų blusas, todėl daugumą šunų savininkai rūpinasi tokių lempų įsigyjomis. Jie taipgi užmuša ir tarakonus. Nuo tų spindulių tarakonai taip greitai lieka užmušti, kaip ir nuo tikros ugnies. Netgi trumposios radio bangos gali traukti užmušimui vabzdžių.

kada jos perleidžiamos per tam tikras mašinas, fever-therapy vadinamas. Tos bangos nukreiptos į kurį gyvį taip jį įkaitina iš vidaus, kad jis tuoj krinta negyvas.

Nebuvo Alkanas, Bet Prarijo Dantų Šepetuką

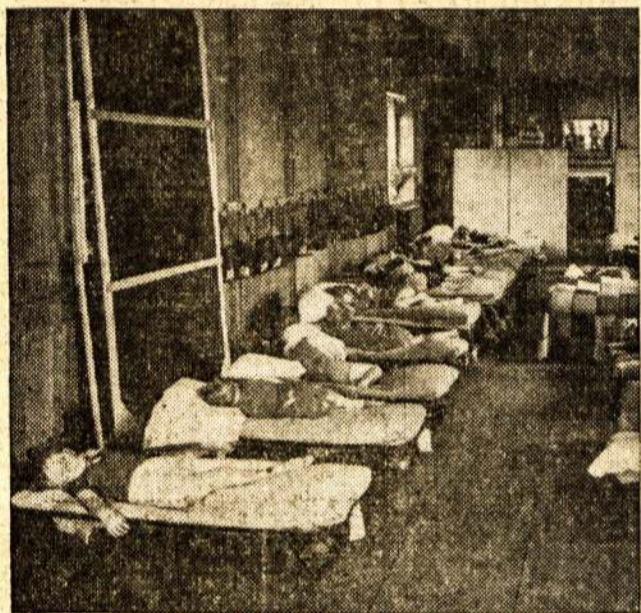
Pastarosiomis dienomis Jersey City mieste įvyko gan juokingas atsitikimas, kada žmogus bevalydamas dantis prarijo dantų valymo šepetuką. J. Fayder valėsi dantis ir rūpestingai su šepetuku juos trynė, kaip staiga į kambarį įbėgo jo sūnus 16 metų amžiaus ir netyčiomis stuktelėjo savo tėvą, kaip tik tuo tarpu, kada jis šepetuką "stūmė" gilyn. Na, reikia pasakyti ir nustūmė. Tuojau buvo pašauktas daktaras, kuris Fayderį nuvežė ligoninėn. Bet kadangi užspringimas nebuvo pavojingas, tai daktarai per X-rays mašinas ėmė tēmyti, kaip tas penkių colių ilgumo šepetukas slenka žemyn ir laukti, kada jis sustos. Paskui padarė jam operaciją ir šepetuką išėmė.

Drauge, ar jau atsinaujina pasibaigusią prenumeratą?

Universitete Dėstys Indijonų Kalbą

Indijonų kalba yra viena labiausiai užmirštų kalbų. Nors Kanadoj ir Jungtinėse Valstijose indijonų gyvena dar gana daug, bet jais niekas nesijdomauja, jų kultūros niekas nesistengia pažinti. Dabar Jungtinėse Valstijose Oklahomos universitetas tuo susirūpino ir rengiasi įvesti indijonų kalbos pamokas. To universiteto mokytoja, Della Brunsteter, jau kuris laikas kai užsiima indijonų kalbos studijavimu ir pažinimui indijonų giminės Ceroki papročius ir kultūrą. Ji gramafono plokštelėse turi užsirekordavus indijonų pasikalbėjimus, padavimus ir iš jų jau baigia paruošti indijonų kalbos žodyną. Tą žodyną sutiko priimti minėtas universitetas ir iš jo dėstyti indijonų kalbą.

Sulig Kompensacijos Rūmų pranešimo laike rugsėjo mėnesio, prie įvairių darbų susižeidė ar didesnės nelaimės ištiko visoje Kanadoje 5,395 darbininkus. Rugsėjo mėnesį nelaimingų atsitikimų buvo 5,645, tuo tarpu, kai pernai metais rugsėjo mėnesyje buvo 5,121 nelaimė.

Londono vaikučiai provincijoj ilsisi po pietų.

ISPANIJOS RESPUBLIKOS FRONTUOSE

Lietuvių Savanorių Atsiminimai

1936—1939

IS MADRIDO APGYNIMO KOVŲ

Rašo A. K.

(Tęsinys)

Stabtelėjus vienoj aikštėj, tuoj likom apsupti minios, daugumoj moterų, merginų ir vaikų. Vyrų matėsi visai nedaug, ir tai tik seniai. Jie ėmė mus vaišinti cigaretėmis ir vynu iš odinių maišelių. Bet moterys nuo vyrų neatsiliko — jos greitai iš kaž kur atsinešė karšto pieno ir biskvitų ir ėmė dalinti kiekvienam po porciją. Tuo tarpu kitos dvi jaunos merginos sukosi tarp mūsų su buteliu kohjako. O koki drąsus Madrido vaikai! Jų tiesiog atsikratyti negalima. Kimba prie šautuvų, siūlėsi kartu eiti į frontą, prašo leist pašaudyti ir t.t.

Apima visus nepaprastai maloni nuotai. Visa bėda, kad retas iš mūsų šiek tiek susikalbėti galime. Bet, nežiūrint to, mūs vyrai ant pirštų, rankų gestais ir veido grimasom puikiai susikalba su merginomis. Jos juokiasi, klega ir rodos viską supranta, ką noriam joms pasakyti. Šit, vienas kitas jau ir antrašius užrašo...

Zygiuojame toliau, akyliai tēmydami Ispanijos sostinė. Čia viskas mums nauja ir įdomu. Didinga šio miesto kovos dvasia dvelkia iš kiekvienos gatvės, iš kiekvieno namo ir iš kiekvieno jo atskiro gyventojų. Aiškiai matosi, kad mieste vyrų yra ne panika, ne nusimėnimas, o ryžtingai visas Madridas rengiasi pasitikti priešą prie savo mūrų ir vidun jo neįsileisti.

Sugriautų namų nesimatė; tas rodo, kad miestas dar nebuvo bombarduojamas iš oro. Pagaliau priėjome vakarinį miesto pakraštį.

Čia, prieš mūsų akis atsidendę tikra karo alarmo padėtis. Iš gatvių grindinio akmenų ir smėlio maišelių skubiai buvo tveriamos barikados, tvirtumos. Šen ir ten skubėjo autosunkvežiniai, lakstė motociklai ir raiteliai ryšininkai; pražygiavo skersai gatvę būrys ispanų milicijos; praūžė purvinų, matytis, tik pozicijose operavusių tankų. Bėginėjo šen ir ten civiliai žmonės.

MADRIDO BOMBARDAVIMAS IS ORO

7 d. lapkričio, priešas buvo jau prie pat Madrido vartų. Ir tą dieną įvyko tie sprendžiamieji istoriniai Casa de Campo mūšiai, kurie nuaidėjo per visą pasaulį, įamžindami Madrido vardą kaipo neįveikiamos priešfašistinės tvirtovės.

Pirmom atakų dienom, Frankas Madrido nebombardavo. Tikėjosi, kad miestas paminti pakaksia tankų, puikiausios maurų kavalerijos ir maurų — legionierių pėstininkų. Bet kai šitos rinktinės Franko jėgos, mestos visu smarkumu, sugniužo ant miesto gynėjų durtvų ir fronto linijos, po kiek dienų kovos galutinai stabilizavosi. Fašistų generolas apėmė neapsakytas įtužimas. Užsidedęs laukinis keršto troškimas prieš madridiečius, kurie savo herojišku kovingumu palaidojo generolų išdidumą ir garbę viso pasaulio akys. Tuomet ir žudymas jo civilijų gyventojų, bombarduojant iš oro ir kas dien apšaudant iš sunkiosios ir lengvosios artilerijos miesto pakraščius.

Tuomet bombanešiai neatlėkdavo masiniai, o mažom grupelėm po 3, 5, 7. Tik retkarčiais pasirodydavo būriais po 30 ir daugiau ant karto. Bet jie lėkdavo taip žemai, kad rodos akmeniui darestum! Tai buvo tie patys vokiški Junkeriai ir itališki Carponi tipo bombanešiai, kurie pirmom sukilimo dienom atskrido iš Vokietijos ir Italijos į Afriką ir jais sukilę generolai greit pergabeno maurų pulkus iš Morokos garnizonų į Ispaniją. Madridas tuomet neturėjo jokios naujesnės priešlėktuvinės apsaugos. Keletas seno tipo negreitų naikintuvų, atlikusių su ištikimais respublikai lakūnais, tai buvo viskas. Praktiškai su tokiais naikintuvais, apginti nors dalinai miestą nuo atakų iš oro, nebuvo įmanoma. Efektyviai juos panaudoti oro kovoms — būtų beprasmiškas iššūduymas dar tų keliolikos ištikimų lakūnų. Nebuvo tuomet nė kulkosvaizdžių, kurių ugnimi galima būtų priversti bombanešius nors aukščiau laikytis. Jie lėkdavo, tarytum, braukdami namų stogus ir medžių viršūnes; apskudami po kelis kartus numatyti bombarduoti vietą, išmesdavo krovinį tikrai tiksliai ten, kur norėdavo. Tai buvo ypatingai sunkios dionos Madridui. Tas geras įspūdis iš oro kovos, matytos ties Vallecās, dabar išgaravo visiems. Kuomet pasitaikydavo, kad bombanešis pralėkdavo virš mūsų apkasų, mes įniršusiai pakšėdavom į juos iš šautuvų ir nesulaikydami keikdavomės, kai nė vienas nekrisdavo, o ramiausiai nueidavo savo keliais. Prisimindavom tuomet tuos legendariškus orlaivių numušimus iš "penkių šautuvo šovinių", laike Didžiojo karo. Labai norėjosi, kad tie pasakojimai pasitvirtintų faktų.

Tiesa, mūsų apkasų linijas mažai bombarduodavo, nes buvo sunku pataikyti, nors iš žemai liekiant. Madrido priemiesčiuose mūsiškes linijas nuo priešų skirdavo vietomis tik gatvė, kai kur, kitur daržas, aikštelė, sodas arba Manzenares upelis. Nėkartą jie taikindavo mums, o susodindavo visas bombas iš savo apkasus. Bet už tai baisiai grovė miestą, laužū paversdami didžiulius namus, kuriuose radosi valdžios ir visuomenės įstaigos,

sindikaty centrai, sandėliai, muziejai, ligoninės, kareivinės ir pagaliau — kur nieko nesiranda, apart paprastų namų, išimtinai apgyventų darbininkų šeimynų, iš kurių išėjo atakliausi Madrido gynėjai ir geresni revoliucionieriai visai Ispanijai abelnai. Ant šių rajonų išliedavo fašistai visą savo pyktį ir kerštą. Nevengė fašistų bombanešiai bažnyčių ir vienuolynų, kurių patalpos buvo panaudotos būtinėmis karo reikalamis. (Dabar dvasininkai turi gražios progos pasakoti pasauliui apie šventovių grūvėjusius "raudonųjų" zonoj.)

Laipsniškas miesto naikinimas ėjo dieną ir naktį. Mums sėdint įsikarus į žemę, apkasuos, širdį suspausdavo galėsis, kad bejėgiais esame apginti tuos malonius ir nematytai geros širdies madridiečius nuo sadišku šaltumu sėjamos ant jų mirties. Išgirdę dulį — run... run... run... — motorų ūžimą, liūdnom akim sekdavom išdidžiai važiuojančius bombanešius saule nužerta padange, kurie užlėkė ant miesto, niekeno nekludomi, išmesdavo tonus didžiulių bombų ir ramiai grįždavo atgal.

Pirmas sekundes būna matytis, kaip bombos viena po kitos atsiskiria nuo aparato, tarytum didžiuliai sidabro kiaušiniai būt dedami lekiančio baisaus paukščio; sublizga jie saulės spinduliuose ir pranyksta. Tada pasigirsta žemyn nueinantis piktas piktas staugimas ir tuom pat momentu ima kilti tarp miesto mūrų milžiniški stulpai dūmų. Po kelių sekundų pasigirsta sprogimo garsas, kuris lyg iš gelmių išsiveržęs vulkanas, drebindamas orą ir žemę, tarytum ryja į savo vidurius ten visą miestą!

Kiekvieną kartą, kai mus pamainydavo diena kitai iš apkasų poilsiui, važiuodavom auto sunkvežimiais į miestą pirtin, apsiplauti nuo prakaito ir žemių ir persimainyti švairiais baltiniais. Ta proga kartais gaudavom po keliolika valandų pasivaikščioti po miestą, apsipirkti, nueiti į kiną, teatrą, na ir išgerti stiklą alaus. Pamatydavom tada bausius trimotorinių Junkerių — Copronių paliktus mieste pėdsakus.

Štai, gražūs, dideli Pašto-Telegrafo rūmai: iš lauko rėpo aprūkė sienos, be vieno sveiko lango, o viduj per visus keturis aukštus, sumaišyta viskas į kompotą — geležų, molių, plytų ir medžio gabalų.

Priešais rūmus, Cibela aikštėje, stovi garsusis meno kurinys — legendariškos karalienės Cibela paminklas, vaizduojantis karalienę važiuojančią dviem liūtais. Bombos neaplenkė ir jo. Kairoji karalienės ranka ir šukes sutrupinta, o vienam liūtui nuskelta nosis.

Štai kitas sugriautas šešių aukštų namas. Jame, apatiniam aukšte, buvo bene didžiausia visam Madride laikrodžių ir kitų brangių daiktų krautuė. Į ją mūs vyrai atsilankydavo kiekviena proga, nes čia gaudavom pirktis labai gerų "amžinų plunksnų", laikrodžių, kompasų ir kitų frontui reikalingų daiktų. Šį kartą tos krautuė mes jau neradom... Namas perskrotojus sunkios bombos nuo stogo iki pamatų — išsižiojęs, lyg pusiau permušto riešuto kevalas. Nukapati ir suraityti geležiniais baltai, dar laikosi užpakalinėj sienoj ir kyšo eilėmis į gatvės pušę, kaip kokie juodi negyvelio dantys. Toliau, ta kryptimi, kaip Junkerių lėkta, dar visa eilė tokios pat išvaizdos didesnių ir mažesnių sugriautų namų. Tai užvakar naktinio bombardavimo rezultatai, kurį mes iš fronto sekėm sujaudinti.

Vėl, Puerta del Sol aikštėje, nerandam mums jau žinomo lėjimo į metrą. 500 kg bomba pataikė prie pat angos ir taip suardė lėjimą, kad greitam judėjimo atstatymui, reikėjo jį išvesti už keliolikos metrų kitoj vietoj.

O ten, darbininkų apgyventas kvartalas, — krūvos ir krūvos griuvėsių. Iš po jų buvo atkasta šimtai visokio amžiaus ir lyties darbininkų lavonų ir sužeistų. Tačiau, Madrido dvasios bombos nepažeidžia. Visuomet gyvas judėjimas gatvėse, stabteli tik kelioms minutėms, tik tuomet, kai sirenų staigimas praneša pavojų už priešų bombanešiai pasirodo ant viršaus miesto. Tuomet, kas arti — leidžiasi į metrą, kas toli — susigūžta vietoje. (Bus daugiau).

Lietuvoje

VISOJE LIETUVOJE DIDELĖ SAUSRA

Kaunas. — Visą mėnesį nusi-
tęšius sausras visoje Lietuvoje
ne tik be laiko nunokino vasaro-
jus, baigia džiovinoti daržus, ne-
duoda jarti pūdymus, bet ir dau-
gelyje vietų išdžiovinoti šulinius,
o ganyklose gyvuliams nebėra
kuo misti. Tik šiandien, rugpiū-
čio 31 d. pradėjo dangus kiek
apsiniuokti. Jei greit nebus lie-
taus, sausra žymiai pakenks že-
mės ūkiui.

AUGA ĮMONĖS

Kaunas. — Pagal oficialius
duomenis, mūsų pramonė šiemet
dirba normaliai, o kaikiuose ša-
kose gamyba net padidėjo. Dau-
gelis plyninių dirba 30—40 nuoš.
daugiau, o kaikur net dvigubai
daugiau nei pernai; audimo
pramonės dirba 30 nuoš. dau-
giau. Per gegužės mėnesį įsistei-
gė 5 naujos įmonės su apie 450-
000 litų kapitalo. Stambiausia iš
naujai įsisteigusių pramonės į-
monių yra vinių ir pasagų fab-
rikas. Iš viso nuo metų pra-
džios įsteigta 12 naujų įmonių
su 570,000 litų kapitalo.

Lietuvis Laiveliu Perplaukė Ramių Vandenyne

Iš Milwaukee, Wiss., lietuvis
Vytautas Brazė perplaukė Ra-
mųjų Vandenyne 3,200 jūrų my-
lių iš Honolulu į San Francisco
per 30 dienų savo statytą 36 pė-
dų ilgumo ir 13 pėdų gilumo bu-
rėmis ir motoru varomą Kualoa
laivelį. Laivelio įgulą sudarė
pats savininkas, Honolulu uni-
versiteto fizinės kultūros ins-
truktorius Vytautas Braze-Bra-
zulevičius 39 metų amžiaus, jo
žmona Lorma 30 m. ir sūnus
Tarys 6 m. amžiaus ir dar keturi
laivinkai. Kualoa statyta 8
metus ir turi 700 ketv. pėdų bu-
res. Laivelis pastatytas taip, kad
juo lengva plaukti ir bangos jo
negali apversti, kadangi laivelio
apačioj pripilta 7 tonai švino.

Kualoa iš Honolulu išplaukė
birželio 17 d., pasiėmęs su sa-
vim 300 galionų gėlo vandens, 40
galionų žibalo, 90 gal. gazolino,
šviežių vaisių ir kitokio maisto,
kurio turėjo užtekti maždaug 6
mėnesiams. Plaukiant tiesiai iš
Honolulu į San Francisco dideli-
ams laivams yra 2,100 mylių
kelio, bet Kualoa, ieškodama
saugesnio kelio, pasuko toli į
šiaurę, kol atsistojo ant lygios
paralės su San Francisco. To-
kiu būdu jos kelionė pailgėjo vi-
su 1,000 mylių.

Vos pradėjus plaukti, dar Mo-
lokai kanale laivui jau teko
susidurti su smarkiu vėju, o iš-
plaukus į atvirą vandenyną dar
pustrečios dienos teko plaukti
didelį audrą. Plaukiant per
audras, laivelis bėgo per dieną
nuo 135 iki 170 mylių, o patekus
į ramias sritis geriausiai atveju
nuplaukta po 7 mylias per dieną.

Pasiekę keturiasdešimtąją pa-
ralelę, keleiviai pateko į bauri-
ą vakarinio vėjo srovę, kurioje vė-
jas nepratusiems navigatoriams
stačiai išlūpdavo iš rankų vai-
rą. Dvidešimtąją dieną Kualoa
įplaukė į didelę šiaurvakarinę
audrą. Per laivelį ritosi šešių de-
šimčių pėdų aukštos bangos.
Laivelis per dvi dienas kovojo
su vandenynu, tai atsistodamas,
tai nerdantis į gilius vandens
dubas. Liepos 7 d. audrai pra-
dėjus apimti, lygiai po mėnesio
plaukimo, keleiviai pamatė žemę.
Tai buvo Point Reyes, per 12
mylių atstul nuo San Francisco,
kurį laivelis pasiekė kitą rytą,
liepos 8 d.

PADIDĖJO IR ALAUS GAMYBA

Kaunas. — Alaus gamyba šie-
met padidėjo 11 nuoš., tabako
pagaminta 6 nuoš. daugiau, deg-
tinės parduota 4 nuoš. daugiau,
bet degtukų suvartojimas suma-
žėjo 8 nuoš. ir vyno gamyba su-
mažėjo apie tiek pat.

Lietuva Laikosi Neutraliai Bet Yra Pasiruošusi

Kaunas. — Laikydamosi grie-
to neutralumo politikos dabarti-
nio tarptautinio įtempimo metu,
Lietuva, kitų neutralių kraštų
pavyzdžiu, ėmėsi tam tikrų įsta-
tymais numatytų atsargumo
priemonių, stiprindama savo
ginkluotą pajėgumą, kad reikale
galėtų sekmingiau ginti savo ne-
utralumą ir nepriklausomybę.
Todel, pagal karinės prievolės į-
statymą, atsargos karininkai ir
kareiviai yra šaukiami karo pra-
timų atlikti. Šaukimas, tiek mo-
kymo, tiek sutalpinimo atžvil-
giais, atliekamas dalimis. Be to,
turint galvoj šį neramų momen-
tą, krašto saugumo sumetimais
mūsų ginkluotoms pajėgoms su-
stiprinti pašaukta papildomai
atsarginių ir išanksto nepaskelb-
ta tvarka. Atsarginių pašauki-
mas eina labai tvarkingai pa-
prastai greitai, kai kur po valan-
dos laiko. Visose įstaigose ir į-
monėse darbas eina normaliai,
nes atsarginių pašaukimas dali-
mis nepadare jokie sutrukdimo
kasdieniniam darbui.

Ministras pirmininkas Černius
priėmęs spaudos atstovus, jiems
del dabartinės įtemptos tarptau-
tinių būklės ir Lietuvos laikyse-
nos pareiškė: "Mūsų ginkluoto-
sios jėgos gins Lietuvos terito-
riją nuo kiekvieno užpuoliko, ku-
ris kėsintųsi ją pažeisti. Vyriaus-
ybė ir kariuomenė budi Lietu-
vos nepriklausomybės sargybo-
je. Ryšium su įtempta tarptau-
tine padėtimi ir kitos neutralinės
valstybės taip pat ėmėsi plačių
saugumo priemonių. Todel ir mū-
sų kariuomenė papildyta pašau-
kiant atsarginius. Tikime, kad
šiuo metu tiesioginis pavojus
mūsų kraštui negresia. Mūsų kai-
mynai yra pakartotinai pažymė-
ję gerbią Lietuvos neutralumą.
Tačiau neutralumui išlaikyti rei-
kalingos ir atsargos priemonės."
Baigdamas ministras pirminin-
kas kvietė visus piliečius išlai-
kyti tvarką ir rimtį, nepasiduoti
gandams ir kurstytojams,
drausmingai ir vieningai dirbti
savo darbą, užmiršti savo gin-
čus ir nekelti nesantaikos ir sro-
vių skirtumų.

Apie Laukų Derlių

Kaunas. — Del pavasarį šal-
to ir vėliau sauso oro šiemet do-
bių suimta 40—60 nuoš. mažiau
kaip pernai. Pievos silpnai tepa-
žėlė. Tačiau javų, linų ir sėmenų
derliai numatomi nemažesni, o
rugių, kviečių ir bulvių net di-
desni kaip pernai su visu Klai-
pėdos kraštu. Javų kokybė gera.
Rugių metų derlius spėjamas toks:
rugių 643,430 tonų, kviečių 211-
400 tonų, miežių 253,200 tonų,
avižių 430,360 tonų, žirnių 655-
180 tonų, vikių 19,910 tonų, li-
nų 38,370 tonų, sėmenų 34,250
tonų ir bulvių 2,137,920 tonų.

TVARKYS ČIGONUS

Kaunas. — Šį rudenį žadama
sutvarkyti čigonus, kurių Lietu-
voje esama per tūkstantį ir kurie
verčiasi visokiais neproduk-
tingais, o labai dažnai net nusi-
kalstamais verslais, kaip tai va-
giliaivimu ir kt.

VILKAI DRASKO AVIS

Kaunas. — Plokščių apylinkė-
se paskutiniu laiku atsirado vil-
kų, kurie ūkininkams spėjo pa-
daryti nemaža žalos. Vienam ū-
kininkui sudraskė 3 avis.

PLOKŠTELIŲ FABRIKAS

Biržai. — Pil. Ločeris, kelerius
metus užsienyje studijavęs che-
mijos ir technologijos klau-
simus, įsteigė Biržuose pirmąją
Lietuvoje fotografinių plokštelių
dirbtuvę "Aušra," kurioj nule-
jama per valandą apie 1,200
plokštelių, kurios esančios neblo-
gesnės už užsienines.

PASIZYMEJO LIETUVOS SPORTININKAI

Kaunas. — Lietuvos futbolis-
tams nugalėjus Taline estus 2:1,
kurie buvo su latviais išėję lygio-
mis, Lietuva neoficialiai vadina-
ma Pabaltijo futbolo meisteriu.
Estijos sportininkai žadėjo dėti
pastangas, kad nutraukti Lietu-
vos-Latvijos sporto santykiai vėl
būtų atstatyti.

Nuseko Upės

Kaunas. — Nusitęsęs vasaros
kaitros smarkiai nusekė Lietu-
vos upės. Nemunas tik 1921 me-
tais tebuvo tiek nusekęs, kaip
šiemet. Vietomis upė tiek nebe-
gili, kad ją perbrenda ne tik
žmonės, bet ir gyvuliai. Nemuno
vagoje atsirado daug sėklumų
ir salų salelių. Nuo Nemuno
aukštupio iki Jurbarko didesnių
ir mažesnių salų susidarė net ke-
li šimtai. Del sausrų daugelyje
vietų pradeda išdžiūti medžiai ir
kristi pageltę lapai. Pakelėmis
matyti daug nudžiuvusių jaunu-
jų ir senų medžių.

Kaunas. — Nors šiemet vasa-
rojimo sezonas buvo labai gra-
žus ir Palanga turėjo vasarotojų
rekordinį skaičių (registruotų
svečių buvo viršum 9,000), ta-
čiau neramūs laikai Europoje
ir mūsų vasarotojus paskubino
anksčiau grįžti į savo pareigų
vietas. Palangoje paskutinėmis
rugių dienomis pajūris iš-
tuštėjo ir dauguma vilų pradėjo
užsidaryti.

VOLDEMARAS SUGRĮZO LIETUVON

Kaunas. — Prof. Voldemaras,
kuris iš kalėjimo paleistas buvo
išvykęs į užsienį, dabar prieš ka-
ro pradą grįžo Lietuvon ir ap-
sigyveno Zarasuose. Jam yra
mokama iš valstybės izdo mėne-
sinė pensija.

KAIP VYSTESI LIETUVOS EKSPORTAS

Kaunas. — Paskutiniais me-
tais Lietuvos eksportas į atski-
ras valstybes vystėsi nevienodai:
į Vokietiją, SSSR, Belgiją, Če-
koslovakiją ir Daniją eksportas
padidėjo, o į Didž. Britaniją, O-
landiją, Franciją, USA ir Šve-
diją sumažėjo. Eksportas į Vo-
kietiją yra padidėjęs net 81.2
nuoš.

Kaunas. — Žydų spaudos ži-
niomis Klaipėdos krašte tebesą-
palikę privatinį Lietuvos pilie-
čių judomojo ir nejudomojo tur-
to apie 100 milijonų litų vertės.
Apie 80 nuoš. to turto priklauso
žydų tautybės asmenims.

Nazių ir Varšavos gynėjų atsto-
vai traukinio vagonė derasi del
Varšavos likimo. Po šių derybų
Varšava pasidavė naziams. Var-

šavos gynėjai laikėsi labai ilgai
ir didvyriškai. Jie padarė didelę
gėdą Lenkijos armijos vadams,
kurie taip anksti pabėgo į Ru-

muniją. Dabar Smigly-Rydz sa-
koma nekenčiamas artimiausių
jo oficerių. Vienas iš jų kėsi-
nosį nužudyti.

Joniškėlis — Gražus Šiaurės Lietuvos Kampelis

Šiaurės Lietuvoje, Biržų apsk.,
netoli Mūšos ant jos intako Ma-
župės, stovi gražus Joniškėlio
miestelis ir Joniškėlio dvaras.
Jau daugiau, kaip 500 m. šis dva-
ras priklauso Karpių šeimai. Ši
šeima turi kultūringų ir gerų
žmonių labdarių vardą.

1809 m. Ignas Karpis pirmas
atleido jam priklausančius val-
stiečius iš baudžiavos ir padarė
juos laisvais žmonėmis. Jis davė
kapitalo ir paskyrė 100 dešimti-
nių savo žemės įsteigti Joniškė-
lyje Žemės ūkio mokyklą, kurioj
mokyti apylinkės valstiečių sū-
nūs.

Benediktas Karpis, dabartinės
Joniškėlio dvaro dvaro savinin-
kės, p. Marijos Karpienės vyras,
Igno Karpio planą — sumanytą
įvykdyti buvo pastatytą mūrinę
Igno Karpio vardo Ž. ū. mokyk-
la, mokiniams bendrabutis ir ki-
tą reikalingą prie mokyklos mu-
besiai. Šios mokyklos beturčiai
mokiniai gaudavo stipendijas.

Apie vieną kilometrą, nuo Jo-
niškėlio miestelio iki dvarui, ve-
da kaštanų alėja pėstiems, ran-
gydamosi šalia vieškelio. Nuo
kryžkelės Lietuva — Pakruojis
— Šiauliai dvaro kelias apsin-
dina abipus didelėmis lėpomis.
Toliau prasideda reto grožio pa-
ties dvaro sodyba. Joje matyti di-
deli balti vieno aukšto seni mū-
riniai rūmai su baltomis kolono-
mis, tankiai apjuostomis laukinė-
mis vynuogėmis. Į rūmų priebutį
veda dideli akmeniniai laiptai ir
visa tai yra išgrįsta didelėmis
akmeninėmis tašytomis plyto-
mis. Rūmo stogas raudonų čer-
pių. Kairėje sodybos pusėje yra
dviejų aukštų mūriniai namai,
kur dabar susimetusi Joniškėlio
valsčiaus savivaldybė ir dalis jos
tarnautojų ir šiaip paskirų sei-
mų.

Tuoju už rūmų prasideda apie
18 ha ploto gražus didesnių
ir mažesnių medžių parkas, per
kurį teka Mažupės upelė. Parke
iš 5-kių įvairaus didumo ir rū-

šies tiltų, liko pėstiems pereiti
vienas medinis apie 20 metrų il-
gio, jungiąs abi parko puses.
Parke yra didžiulė orandžereja.

Vasarą, beveik visa orandžere-
jos augmenija yra išvežta prie
rūmų ir apie juos. Čia yra pa-
daryta įvairūs gėlynai ir visa tai
su šiltųjų kraštų augalais nepa-
prastai pagražina pačią sadybą.
Pats parkas senas ir jame auga
dideli ir seni medžiai. Parke lei-
džiama lankytis ir plačiai visuo-
meni.

Kairiau liepų alėjos yra taip
vadinamas anglų parkas, kuria-
me auga įvairiausi medžiai. Da-
bar jame auga apie 15 rūšių į-
vairių ažuolų, grupės tūjų, mau-
medžiai, du medžiai valakiškų
riešutų, įvairūs spygliuočiai, kle-
vai, beržai ir kt.

Parke galima pastebėti be į-
vairių paukščių, voverių ir ki-
škių, kurie čia veisiasi, ir retkar-
čiais jų svečių — stirnų ir lapių.
Nuo orandžerejos per tiltą ei-
na keliukas į kitą parko pusę.
Vasarą Mažupėje beveik nėra
vandens, nes jau senai nelikę už-
tvankų, kurių senais laikais bu-
vo kelios. Iš parko, lygiagrečiai.
Mažupės, eina takas į Ž. ū. mo-
kyklą ir kiek paėjus toliau, ma-
tyti gražius mokyklos rūmai rau-
donų plytų, gražiai išlindę iš ap-
supančių juos žaliuojančių me-
džių. Antroje pusėje parko, už
upės yra kelios alėjos, iš kurių
didžiausia, tiesi ir graži — eglių
alėja.

viešos gegužinės, bet mirus dva-
ro savininkės vyrui B. Karpiui,
nuo mirties dienos, nuilūdusi
našlė, uždraudė gegužines ar pa-
našius pasilinksminimus parke
rengti.

Bet lankytis parke visiems,
kuomet tik norint, nedraudžia-
ma. Gaila tik, kad toks gražus
parkas yra mažai kai kurių jo
lankytojų mėgiamas. Čia galima
pastebėti, nežiūrint perspėjimų
dvaro administracijos lentelių,
važiuojančių dviračiais dieną ir
vėly vakarą net dviese ant vieno,
primėtyta prie suolelių nuorukų,
popirosų dėžučių, popiergalių ir
kt. Taip pat keliose vietose suo-
lėlių atramos išpauštyta šir-
džių, pervertomis ietimis, įvairių
rūšių. Negana to, panašių iš-
pauštytųjų galima pastebėti au-
gančiuose medžuose.

Pravartu būtų, kad šviesesnjo-
ji Joniškėlio visuomenės dalis pa-
ti su tuo kovotų, gražiai perspė-
dama nesilaikančius tvarkos, nū-
rodydama neleistinus ir nekultū-
ringus reiškinius. Jei tas mažai
gelbėtų, reiktų įsikviesti viešosios
tvarkos dabotojams su griežtes-
nėmis priemonėmis.

A. Vaišvila
(Liet. Žinios)

PADARĖ LIETUVISKAS FILMAS

Kaunas. — Amerikietis filmi-
ninkas J. Januškevičius rugpiū-
čio 29 d. išvyko per Berlyną, Pa-
ryžį, Šerburgą atgal į Ameriką.
Lietuvoje jis išbuvo 7 savaites
ir per tą laiką pagamino daug
gerų filmų nuotraukų, kurias no-
ri rodyti jau Amerikos Lietuvių
Dienoje, New Yorke.

Ką Veikia Lietuvos Viršininkai

Kaunas. — Rugpiūčio 29 d.
grįžo iš ilgesnių atostogų užsie-
nių reikalų ministras J. Urbšys
ir pradėjo eiti pareigas, o rugp.
30 d. grįžo iš atostogų savo ūky-
je ir Respublikos Prezidentas,
kurs tuojau priėmė ministrą pir-
mininką gen. Černių ir kelis ki-
tus Ministrų Tarybos narius.
Taip pat atvažiuoja į Kauną kai-
kurie Seimo nariai.

Lietuvos generaliniu konsulu
Vilniuj skiriamas Dr. Trimakas,
ligšiol buvęs Lietuvos atstovybės
patarėjas Varšuvoje. Del susisie-
kimo sutikrinimo Vakarų Euro-
poje buvo pakelėj pasilikę kelios
dešimtys grįžtančių Lietuvos pil-
iečių, kurie tačiau pirmomis
progomis grįžo į Kauną.

Žymiai pasunkėjo laikraščių
ir korespondencijos gavimas
iš Vakarų Europos, taip pat te-
lefoniniai pasikalbėjimai su kai-
kuriomis sostinėmis.

Turėjusios įvykti Lietuvos-Vo-
kietijos derybos del pensininkų
bei kitų specialių klausimų, kol
paaikškes padėtis, laikinai atidė-
tos.

Speciali Ministrų Tarybos pa-
skirtoji prie Užsienių Reikalų
Ministerijos komisija yra gavusi
per 5,000 prašymų iš Lietuvos
piliečių, kurių turį reikalų su pa-
silikusiu Klaipėdos krašte turtu.

NERA LOPŠELIŲ

Marijampolė. — Mieste ir ap-
krityj yra bent kelios našlaičių
prieglaudos, pora vaikų darželių,
bet nėra lopšelių, kur būtų auk-
lėjami ir auginami kūdikiai. Ka-
dangi policijai ir kt. žmonėms
dažnai tenka "rasti" kur nors
kūdikį, nėra kur tą kūdikį dėti.

Mrs. William H. Corwith, Ameri-
kos Legijono moterų sekcijos
virštininkė, išrinkta Chicago
konvencijoje. Jos namai Rockville
Centre, N. Y.

Naujas Gyvenimas Bujuoja Vilniuje

VILNIUS. — Miesto gatvės
yra pilnos žmonių. Judomųjų pa-
veikslų teatruose rodomi sovie-
tiniai judžiai; į juos eina tiek
žmonių, kad nesutelpa.

Vilniuje kasdien išleidžiamas
laikraštis baltarusių kalba "Vil-
niaus Tiesa." Greitu laiku bus
leidžiami laikraščiai ir rusų, len-
kų ir lietuvių kalbomis.

Lenkijoje Vilniaus Miesto Ta-
ryba išleido atsiskaitimą į visus
kaimiečius, vyrus ir moteris;
šaukia laikytis tvarkingai, organi-
zuotai; ragina saugoti žmonių
nuosavybę, ryžtai kovoti prieš
plėšikus, ardytojus ir malkiorius
spekuliantus, ir palaikyti sveiką,
normalį gyvenimą.

Savininkai buvo uždarę savo
fabrikus ir dirbtuves, kai Raudo-
noji Armija žengė į Vilnių. Da-
bar visos dirbyklos vėl atidaro-
mos. Spalio 1 d. bus iš naujo
atidarytas Vilniaus Universite-
tas su visais jo skyriais. Kitos
mokyklos jau dabar reguliariai
veikia.

Vilniaus geležinkelių stotyje
įvyko darbininkų susirinkimas,
ir jie dėkojo Sovietijos žmonėms
už Vakarinės Baltarusijos pa-
liuosavimą nuo lenkų ponų. Su-
sirinkimas pasiuntė sveikinimo
telegramą Stalinui.

Apie Lietuvos Prekybos Įmones

Kaunas. — Kauno mieste yra
visų Lietuvos prekybos įmonių
17.4 nuošimčiai, Šiaulių apskr.
10.8 nuoš. ir Panevėžio apskr.
7.6 nuoš. Tuo tarpu kai bendras
prekybos įmonių skaičius 1938
metais apskritai padidėjo 5 nuo-
šim., Šiaulių apskr. padidėjimas
pasiekė 6.4, Kaune 7.8 ir Pane-
vėžio apskr. net 11.2 nuoš. Stamb-
riausios įmonės tebesikoncent-
ruoja Kaune, kur 1938 m. turėjo
savo patalpas 65.6 nuoš. pirmos
rūšies, ir 28.9 nuoš. antros rū-
šies įmonių.

SUREGISTRAVO NEPLIEČ., KURIE IMA PASALPAS

TORONTO. — Karui prasidė-
jus, Toronte buvo tuojau pradė-
tas registravimas visų asmenų,
kurie ima iš miesto pašalpa, bet
nėra šio krašto piliečiai. Regis-
tracija parodė, kad Toronte yra
nepiliečių 2,300 šeimų, kurios i-
ma pašalpa.

Į kitų pasiūlymus, kad tų sei-
mų galvos būtų verčiamos išsi-
imti pilietybės dokumentus,
miesto majoras Day atsakė, kad
nebus naudos, jei tie žmonės bus
priversti padaryti išikimybės
priesaiką. Tokia priesaiką, jis sa-
ko, nebus iš nuosirdumo, bet iš
reikalo padaryta.

Kas Naujo Pasulyje

Trumpa Pasaulinių Įvykių Apžvalga

Ir Lietuvos Ministeris Maskvoje

Estijai ir Sovietų Sąjungai sudarius savitarpinės pagalbos ir prekybos sutartis, derybos dėl panašių sutarčių prasidėjo ir tarp Latvijos ir Sovietų Sąjungos, o šiomis dienomis į Maskvą nuvyko ir Lietuvos užsienio reikalų ministeris Juozas Urbšys.

Už garantijas, kad Sovietų Sąjunga gins Latviją nuo agresijos yra reikalaujama iš Latvijos, kad ji leistų Sovietų Sąjungai turėti laivyno bazes nekuriuose Latvijos uostuose, taipgi aerodromus.

Iš Lietuvos, sakoma, Sovietai reikalauja leisti naudotis geležinkelio vežimui prekių iš Ukrainos į Latvijos uostus. Be to, steigti Lietuvos aerodromą.

Tokie reikalavimai, aišku, yra pateisinami. To reikalauja prisirengimas gynybui nuo agresijos. Anglija aiškino, kad Lenkijai pagalbos nesuteikė todėl, kad Lenkijoje nebuvo tinkamų aerodromų didesniams skaičiumi orlaivių.

Jeigu Pabaltijo valstybės nori susilaukti tikros pagalbos iš Sovietų Sąjungos, jos turi sutikti leisti Sovietams turėti reikiamas bazes, nes be to nebus galima suteikti tinkamos pagalbos.

Anksčiau Pabaltijo valstybės priešinosi Sovietų reikalavimom garantijom, bet Lenkijos likimas ir nazių veržimasis į Pabaltijo valstybes jas pakeitė. Buvo pranešta, kad Lietuvoj buvo pakėlę galvas voldemarininkai.

Negali Būti Jokios Taikos Su Hitleriu

Kadangi po Italijos užsienio reikalų ministerio Ciano pasitarimo su Ribentropu ir Hitleriu pradėjo skliti gandai, kad Mussolinis neužilgo pasiūlys Anglijai ir Francijai taikytis su Vokietija, Anglijos parlamentas turėjo diskusijas tuo reikalu.

Ministeris pirmininkas Čemberlenas pareiškė, kad pasiūlymas bus priimtas ir svarstomas, jeigu jis bus verstas svarstyti, bet davė suprasti, kad su Hitleriu taikos negali būti. Hitlerio žodis ar parašas neturės jokios reikšmės. Kitais žodžiais tariant, jeigu Vokietija nori taikos, Hitleris turi pasitraukti, o valdžią sudaryti tokie žmonės, kuriais galima būtų pasitikėti.

Kalbėjo ir Lloyd George. Jis pažymėjo, kad valdžia nesiskubintų pasiūlymus atmeti, o nuodugnai apdiskusuotų.

Darbičių atstovas pareiškė,

kad Anglijos žmonės nori taikos. Niekaip nebuvo taip prieš karą, kaip dabar. Ant šios jo kalbos visa eilė parlamento narių suriko "Ne!"

Kadangi dar nežinia, kokius planus patieks Hitlerio tarpininkas Mussolinis, nebuvo kelijama viršun, kokiomis sąlygomis Anglija ir Francija sutiktų taikytis. Bet iš nekurių išsireiškimų matosi, kad Anglija ir Francija taikysis tik tuomet, kada Vokietija sutiks atleisti Lenkiją ir Čekoslovakiją, o prie to — duos aiškų prižadą kolonijų klausimu.

Eina gandai, kad Mussolinis pasiūlys šaukti septynių valstybių konferenciją, kviečiant Angliją, Franciją, Suvienytas Valstijas, Sovietų Sąjungą, Turkiją, Vokietiją ir Italiją.

Ar iš to kas nors gero bus, ar ne, sunku pasakyti. Bet galima pasakyti, kad visas pasaulis pageidauja taikos. Kas svarbiausia, tai kad Hitleris pats labai nori, kad karas būtų užbaigtas. Galimas daktas, kad jis bus priverstas nusileisti ir taikytis priimanomomis sąlygomis. Matote, jis labai pralaimėjo Pabaltijo valstybėse. Nekaip sekasi ir Balkanų valstybėse. Sovietų Sąjungą užkirto keliui Rumunijos aliejaus. Eina derybos su Turkija dėl savitarpinės pagalbos sutarties. Pranešimai sako, kad Sovietų Sąjunga pasiūlė Turkijai tokią sutartį, kuri leidžia Turkijai sudaryti savitarpinės pagalbos sutartį ir su Anglija ir Francija. Aišku, po to seks sutartys ir su Rumunija ir kitomis Balkanų valstybėmis. Vakary frontu Hitleriui taipgi nėra vilčių ką nors laimėti. Anglijos ir Francijos jėgos daug didesnės.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Ką Vokietija mano daryti bus galima matyti iš Hitlerio kalbos, kurią jis rengiasi sakyti dar šią savaitę. Po jo kalbos pasirodysias ir Mussolinis su savo pasiūlymais.

Planuoja Mobilizuoti Lenkus Toronte

TORONTO. — Nacionalės lenkų organizacijos, pagelba Lenkijos konsulo, planuoja apie organizavimą Lenkų Legijono Kanadoj. Naujoji Lenkijos vyriausybė, kuri yra suorganizuota Paryžiuje, imasi žygių, kad ten suorganizavus Lenkų Legijoną, kurio pavyzdžiu ir Kanados lenkai mano veikti.

Tų organizacijų bandomam sudaryti komitetui, kuris ves organizavimą Lenkų Legijono vadovybėje stovi didieji lenkų nacionalistai ir kiti senosios Lenkijos valdžios šalininkai. Jie galvoja, kad vien Toronte, Kanados valdžios padedami, jie galėtų mobilizuoti apie 2,000 lenkų į tą Legijoną. Gi iš visos Kanados ir Jungtinių Valstijų, spėja, kad galėtų sudaryti Legijoną iš 200,000 žmonių, kurį paskui siųstų Europon atvadavimui senosios Lenkijos.

Ar Grešia Pasauliui Naujas Tvanas?

Padavimai labai daug kalba apie buvusį tvaną ir Nojaus arką. Bažnyčia aiškina, kad tuo tvanu Dievas žmoaonės korojos. Mokslinai yra pripažinta, kad labai gilioje senovėje, nekuriuose Europos vietose buvę labai dideli potvyniai, audros, kurie maždaug atatinka savo pobūdžiu bažnyčios skelbiamam tvanui.

Kyla klausimas ar galėtų įvykti ir kitas, antras tvanas? Antaras tvanas galėtų įvykti, tik žinoma, jei kas ištrintų visus ledus esančius šiaurės ašigalyje. Virš žemės paviršiaus yra sniego ir ledų viso 13 milijonų 760 tūkstančių kilometrų. Vien šiaurės ašigalyje yra 3 milijonai kilometrų ledų. Jei tie ledai ištrintų, tai jų vanduo galėtų apsemti visą Jungtinių Valstijų rytinę dalį, Europoj Olandiją, Azijoje pušę Indijos ir Kinijos. Lietuva, Latvija ir Estija apsemtų pusantrą metro gilumai vandens sluoksnis. Viduržemio jūra susilietų su Kaspijos jūra. Pasulyje įvyktų dar didesnis tvanas, negu buvusis. Bet to pavojaus žmoniškai nėra, nes nėra kas galėtų tuos ledus ištrinti.

Vienok mokslininkai teigia, kad ore kas kart daugiau susirenka angliarūkstie, kuri sulauko šiluma ir jie spėja, kad žemės oras eina šiltyn. Tas šiltėjimas tik pastebimas per šimtmečius. Bet taipgi galimas daktas, kad tie mokslininkų spėjimai yra klaidingi, nes nėra konkrečių faktų to spėjimo patvirtinimui.

Vienok mokslininkai teigia, kad ore kas kart daugiau susirenka angliarūkstie, kuri sulauko šiluma ir jie spėja, kad žemės oras eina šiltyn. Tas šiltėjimas tik pastebimas per šimtmečius. Bet taipgi galimas daktas, kad tie mokslininkų spėjimai yra klaidingi, nes nėra konkrečių faktų to spėjimo patvirtinimui.

Vienok mokslininkai teigia, kad ore kas kart daugiau susirenka angliarūkstie, kuri sulauko šiluma ir jie spėja, kad žemės oras eina šiltyn. Tas šiltėjimas tik pastebimas per šimtmečius. Bet taipgi galimas daktas, kad tie mokslininkų spėjimai yra klaidingi, nes nėra konkrečių faktų to spėjimo patvirtinimui.

Vienok mokslininkai teigia, kad ore kas kart daugiau susirenka angliarūkstie, kuri sulauko šiluma ir jie spėja, kad žemės oras eina šiltyn. Tas šiltėjimas tik pastebimas per šimtmečius. Bet taipgi galimas daktas, kad tie mokslininkų spėjimai yra klaidingi, nes nėra konkrečių faktų to spėjimo patvirtinimui.

Vienok mokslininkai teigia, kad ore kas kart daugiau susirenka angliarūkstie, kuri sulauko šiluma ir jie spėja, kad žemės oras eina šiltyn. Tas šiltėjimas tik pastebimas per šimtmečius. Bet taipgi galimas daktas, kad tie mokslininkų spėjimai yra klaidingi, nes nėra konkrečių faktų to spėjimo patvirtinimui.

Vienok mokslininkai teigia, kad ore kas kart daugiau susirenka angliarūkstie, kuri sulauko šiluma ir jie spėja, kad žemės oras eina šiltyn. Tas šiltėjimas tik pastebimas per šimtmečius. Bet taipgi galimas daktas, kad tie mokslininkų spėjimai yra klaidingi, nes nėra konkrečių faktų to spėjimo patvirtinimui.

Vienok mokslininkai teigia, kad ore kas kart daugiau susirenka angliarūkstie, kuri sulauko šiluma ir jie spėja, kad žemės oras eina šiltyn. Tas šiltėjimas tik pastebimas per šimtmečius. Bet taipgi galimas daktas, kad tie mokslininkų spėjimai yra klaidingi, nes nėra konkrečių faktų to spėjimo patvirtinimui.

Vienok mokslininkai teigia, kad ore kas kart daugiau susirenka angliarūkstie, kuri sulauko šiluma ir jie spėja, kad žemės oras eina šiltyn. Tas šiltėjimas tik pastebimas per šimtmečius. Bet taipgi galimas daktas, kad tie mokslininkų spėjimai yra klaidingi, nes nėra konkrečių faktų to spėjimo patvirtinimui.

Vienok mokslininkai teigia, kad ore kas kart daugiau susirenka angliarūkstie, kuri sulauko šiluma ir jie spėja, kad žemės oras eina šiltyn. Tas šiltėjimas tik pastebimas per šimtmečius. Bet taipgi galimas daktas, kad tie mokslininkų spėjimai yra klaidingi, nes nėra konkrečių faktų to spėjimo patvirtinimui.

Molotovui ir Stalinui stovint užpakaly, pažiūrėjus užsienio reikalų ministeris von Ribbentrop pasirašo sutartį, nustatančią demarkacijos liniją Lenkijoje, sulgykuro Vokietija atkertama nuo Rumunijos ir jos aliejaus. Šis pakeikslas perduotas per radio.

Kaip Kas iš Montrealo

Kvebeko Provincijos Seimelio Rinkimai

Saplio 25 dieną įvyks perrinkimai Kvebeko provincijos seimelimo. Nominacijos kandidatų įvyks spalio 18 dieną. Rinkiminės agitacijos laikotarpis trumpas, todėl jau išanksto turėtinės partijos pradėjo rinkimų kampanijas. Jau sunominavusios savo kandidatus ir tarpe jų prasideda politinės rietenos.

Rugsėjo 30 d. liberalų partijos vadovas Mr. A. Godbout, kalbėdamas Montreale smarkiai atakavo Union National partiją ir jos vadą, dabartinį provincijos premjerą Duplesį. Mr. Godbout nurodinėjo, kad liberalų partija ir jos atstovai būdami Kvebeko valdžioje per 70 metų neužtraukė tiek skolų ant provincijos, kiek Duplesio viešpatavimas užtraukė per tris metus. Įmdamas provincijos finansų apyvartos vedėjas Mr. M. Fisher patiektus davinius pareiškė, kad 1936 metais, kada Duplesis atėjo valdžion, Kvebeko provincija turėjo \$136,000,000 skolų, o dabar turi 282,000,000 provincialių skolų. Į klausimą, kodėl taip padidėjo provincialės skolos, atsakė, kad tame kaltininkas buvo Duplesis. Jis savo

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

Kaip Kas iš Montrealo

Kvebeko Provincijos Seimelio Rinkimai

Saplio 25 dieną įvyks perrinkimai Kvebeko provincijos seimelimo. Nominacijos kandidatų įvyks spalio 18 dieną. Rinkiminės agitacijos laikotarpis trumpas, todėl jau išanksto turėtinės partijos pradėjo rinkimų kampanijas. Jau sunominavusios savo kandidatus ir tarpe jų prasideda politinės rietenos.

Rugsėjo 30 d. liberalų partijos vadovas Mr. A. Godbout, kalbėdamas Montreale smarkiai atakavo Union National partiją ir jos vadą, dabartinį provincijos premjerą Duplesį. Mr. Godbout nurodinėjo, kad liberalų partija ir jos atstovai būdami Kvebeko valdžioje per 70 metų neužtraukė tiek skolų ant provincijos, kiek Duplesio viešpatavimas užtraukė per tris metus. Įmdamas provincijos finansų apyvartos vedėjas Mr. M. Fisher patiektus davinius pareiškė, kad 1936 metais, kada Duplesis atėjo valdžion, Kvebeko provincija turėjo \$136,000,000 skolų, o dabar turi 282,000,000 provincialių skolų. Į klausimą, kodėl taip padidėjo provincialės skolos, atsakė, kad tame kaltininkas buvo Duplesis. Jis savo

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

politinės rietenos, rinkiminės platformos programos dar nepatvirtintos. Kurie kandidatai rodytų daugiau pasiryžimo pasitarnauti darbo žmonėms, mes tuos paremsime. Apie juos teks išsistarti vėliau mūsų spaudoje.

Darbininkų klasės atstovų kandidatavimas vargu bus įmanomas. Jau pirmiau visokias klūtis darbininkams veikimui darė, o dabar karui prasidėjus dar labiau suvaržė. Žinoma, jeigu darbininkų klasė būtų taip organizuota ir pasiturtinti, kaip dabar ne, tai būtų galima grumtis ir su tomis klūtėmis, kurias turėtų klasė stoto prieš darbininkų judėjimą.

Varžo Ateivių Teises

Prasidėjęs imperialistinis karas ne tik ekonomiai, bet ir moraliai atsiliepia ant darbo žmonių, o ypatingai ant ateivių.

Nekuriuose Montreale dirbtuvėse bosai vaduodamiesi valdžios įsakymu uždraudė ateiviams darbininkams, kalbėtis savomis kalbomis. Kaip kurių dirbtuvių bosai įsakė visiems ateiviams užsiregistruoti gyvenamo lokalo policijos įstaigoje. Nuo registracijos neliusi ir tie ateiviai, kurie jau Kanados piliečiai.

Ateivius, einančius gatve ir besikalbančius sava kalba, dažnai sulaiko žvalgybininkai ir apklausinėja kokiais reikalais vedamas pasikalbėjimas, iš kur ir kur vykstama ir t.t.

Viešoje įstaigoje, restoranuose, aludėse slankioja žvalgybininkai, kurie dažnai priekabiauja prie ateivių. Gi nepasiduodant tardymams grąšina areštais. Žvalgybininkams pasitarnauja įvairūs darbininkų judėjimo priešai, kaip tai trockistiniai gavalai. Jie neišlaikydami prieš faktus darbininkų klasės pusėje ir degdami pagieža prieš stipresnę darbininkų klasę pasauliniu mastu, dažnai pademonstruoja žvalgybininkų pagelbininkų pareigas.

Cenzūra Neleidžia Laikraščių Iš Užsienio

Nuo rugsėjo 24 dienos Montreale lietuviai negauname dienraščių "Laisvės" ir "Vilnius". Sulaikyti ir socialistinės minties laikraščiai. Kitų tautų darbininkų laikraščiai taipgi sulaikyti.

Montreale lietuviai negaudami laikraščio "Laisvės" jaučiasi didžiausią moralinį smūgį susilaukę iš valdančios klasės. Bet dar vis nenustoją vilties sulaukti, kad vėl mus lankytų darbininkiški dienraščiai "Laisvė" ir "Vilnis."

Tuo tarpu iš užsienio ateina tik profaštiniai ateivių laikraščiai, kas žmonėse kelia klausimą: kodėl įsileidžia tos srovės laikraščius, prieš kurių Kanados valdžia paskelbus karą, o tos minties laikraščius, kurie visuomet rėmė ir remia kovą prieš fašizmą, jau neįsileidžia.

Įvairios kitokios literatūros gavimas iš užsienio taipgi suvaržytas. Tokia padėtis skaudžiai atsiliepia ant darbininkiško judėjimo. Darbininkiškas judėjimas turi performuoti savo ve-

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

legatų ir draugijos narių noras ir todėl kviečiu visus draugijos narius nuširdžiai pasiduoti didžiūmos tarimams, kaip pridera geriems demokratams ir energingai veikti budavojant ir auginant šią taip naudingą darbininkams draugiją.

A. Morkis
Centro Kom. Pirm-klas

kimą ant kitų pamatų, kad neatitūkti nuo gavimo atsakymų į svarbesnius darbininkų klases klausimus.

Dr. E. ir J. Braknys "Garnys" Apdovanojo Sūneliu

Rugsėjo 24 d. Montreale Zydu Generalėje lignoninėje, po dr. E. Brakniens pergyventos pavojingos operacijos, daktarai pridavė draugams E. ir J. Braknys "garnio dovaną", gražų sūnelį.

Draugė E. Brakniene po pavojingos operacijos sveiksta, sūnelis auga, o dr. J. Braknys tapęs "pape" džiaugiasi ir laukia sugrįžtant iš lignoninės žmonelės ir įpėdinio.

Nuo savęs ir nuo draugų linkiu pasekmingiausiai užauginti sūnelį ir gražų, tvirtą ir visuomenei naudingą vyrą. Draugai E. Braknienei reiškiu užuojautą dėl savo sunkios ir pavojingos operacijos ir ligos pergyvenimo.

L.B.K.

Viena maža mergaitė pareidama iš bažnyčios namo visą laiką galyvoje apie tai, ką kunigas kalbėjo per pamokslą. O kunigas savo pamokslu aiškino, kad gyvuliai neturi dūšios ir todėl po mirties jie neina į dangų. Parėjus namo, ji kreipėsi į motiną, rimtai klausdama:

— Bet jei katės neturi dūšios ir negali įeiti į dangų, tai iš kur angelai gauna savo arpoms stygas?

Darbdavys: — Jonai, aš noriu, kad tu nešvilpautum dirbdamas.

Jonas: — Bet aš dabar nedirbau, o švilpavau.

Photografuoti Vestuvių Grupės Darau Padidinimus Ir Atleku Visus kitus Fotografijos Darbus
23 ST. CATHERINE ST. W. MONTREAL, QUE.

Lietuvaitė Plaukų Taisytoja
BIRUTĖ DUDONAITĖ
Atliekame visokių kultūrinį plaukų ir nagų papuošimą.
Specialis permanentas su mašina ir be mašinos.
2515 Centre St. — Montreal

Lietuvio D. Norkeliūno
Dominik's Barber Shop
2009 FRONTENAC ST. Montreal, Que.
Visus Montreale ir apylinkės lietuvius prašome atsilankyti mūsų BARBER SHOP ir persitikrinti mūsų patarnavimų. Užtikriname, būsite patenkinti.

Tel.: HA. 8477
Dr. J. O. Villeneuve
Venerinių Ligu Specialistas
Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują.
Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.
1107 St. Denis St., Montreal
Netoli Dorchester St.

Tel.: DO. 1000 Valandos: 4 — 5 po piet
DO. 2500 ir sulig susitarimo
Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Turiu savo lignonę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir persvietimus (X-Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams pagiginta kaina.
201 ST. JOSEPH BLVD. WEST MONTREAL, QUE.

Nazių nuskandinto Anglijos orlaivianešio Courageous kapitonas W. T. Makeig-Jones (dešinėje), kurs nuskendo kartu su laivu. Išgelbėtieji jūrininkai pa-

sakoja, kaip jis stovėjo prie vėlavos, kai vanduo pradėjo sieti kojas, kol galų gale dingo vandenyje. Su kapitonu nuskendo keli šimtai jūrininkų.

ENGLISH SECTION

Published Every Friday

Addressing all correspondence for the English Section mark "English Section"

Youth on Present War

Montreal, Que. — The National Committee of the Canadian Youth Congress, meeting here last week-end, has issued a statement of its policy in the present war situation after a nation-wide canvass of youth opinion.

Attending the meeting were members appointed from many national youth organizations in English-speaking Canada and a number of French-Canadian youth leaders.

The Committee voted to send its statement to the Prime Minister and to all members of the Federal Cabinet. It will also be sent to all youth organizations for study and action.

The Committee has declared that the statement "does not pretend to cover all opinions" but is rather "a consensus of these opinions on which agreement has been reached." Nor does it necessarily represent the official position of any constituent organization in the Youth Congress.

In its preamble the statement declares in part:

"In considering the state of war in which Canada now finds herself, we fully realize the injustice, the sufferings and the ruthless aggression for which the Nazi Government has been responsible. At the same time we are conscious of the fact that the policies of our own Government, of the Government of Great Britain and of the governments of other nations have not at all times given us assurance. The war of 1914-18 was fought in the name of peace and democracy, but it brought neither: and a legacy of suffering and disillusionment has remained with us of this generation. The youth of Canada are determined that there must not be any repetition of the events of the past two decades."

The statement then sets forth the following opinion of the Congress on particular matters of policy:

"It is our opinion that the full development and utilization of our natural resources and industrial machinery is the primary duty of the Canadian people; and this must determine in which way we are to be involved in a war..."

"We unanimously support the policy of the Government and the expressed opinion of the leaders of Canada's major political parties in opposition to conscription of men for overseas service. We believe it would be prejudicial to the unity of the nation; and also we believe it would be a much less effective contribution than would efficient organization of our industrial and natural resources."

"We are opposed to any kind of coercion of men to enlist in the armed forces. We believe that such coercion runs counter to Canadian democracy; and, moreover, that it is a short-sighted and dangerous policy, in that it tends to weaken morale in the army and that it draws away essential industrial man-power."

"We insist that the maintenance of freedom of speech, press, radio and assembly, except where immediate military secrets are concerned, is vital to national unity and confidence. In waging war against tyranny, on behalf of democracy, we do not wish to lose our own democracy. We are convinced that a loyal people, fully informed, is much more trustworthy and effective than a people kept in ignorance of the course of events and the true policies of their governments."

"We heartily endorse the statements of government leaders against war profiteering and we urge that stricter measures be taken to prevent it."

"We are unanimously in favor of immediate nationalization of all war industries, for the duration of the war."

"In view of the war, we urge that the social services and educational standards of Canada be maintained. We are especially concerned that further improvements be made in the Dominion-Provincial Youth Training Program, in Slum Clearance and Housing plans, in Relief Administration and in standards of working conditions in industry. We are prepared to assist the government to the full in these matters, as we have been in the past."

WHATSIT!

The Montreal S. & D. Youth Sport Section held a concert celebrating their first anniversary on Sunday, Sept. 17, 1939. All present, I am sure, enjoyed themselves to capacity, but we noted a strange absence. None of the members of the Lithuanian Withold's Youth Club were present. What's the matter gang, you aren't as afraid as all that of the Rising Youth of the M. S. D. Youth Sport Section???

M. S. D. Youth Sport Section

One year has flown,
Joys and sorrows we've known,
But our complaints are few,
As the year's work we review.

We've members galore,
There's fun and laughter in store,
'Cause our boys and girls
Are unquestionable pearls.

Bronius, our president is frank and sincere,
Though his temper's hot, his ideals are clear.
Minotaite was born for leadership,
A difficult task at a glance she will grip.
Mike, her brother, is jovial and bright
And he's always first to see the light.
Monica is fun and very gay,
She's always joking and has loads to say.
Emily has a smile as bright as the sun,
From her you can't escape wherever you run.
Albina is cheerful, and can be coy
If it will afford you any joy.
Mary Zilinskas is a charming lass,
With a heart of gold and a forward pass.
Kiela is a boy we all do need,
He can paint and draw like the best indeed.
Mikalunas is blond, fine and polite,
He'll always do the thing that is right.
Adams is reckless, merry and young
But in games and sports he's mighty strong.
William is tall, careless and lanky;
Someday a basketball hero he'll be.
Joe Naujokaitis — say, he's lots of nerve,
Just dare him, you'll get what you deserve.
George Dagys — he's a friendly chap;
When he meets trouble, he gives it a slap.
Vince Naujokaitis — there's a merry one,
If you are with him, you'll have fun.
Stella Zuparkyte, wistful, dreamy, impulsive
In a world all her own she is wont to live.
Arbor Vitae — what do you say —
Is she, or is she not okay?

Arbor Vitae

ATTENTION, TORONTO LITH YOUTH MEMBERS OF THE BANGOS CHORUS

The singing rehearsals of the Bangos Chorus will officially start on Tuesday, October 10th, 8 P. M., 6 Denison Ave.

The Chorus this year has some very good points on its program and we are sure that all the young people would like to be in on this special of the special programs, taking part. This year will be history making year of the Bangos Chorus. Our Chorus is well known in Toronto and even other places, but after this year it will be even more so.

You are all cordially invited to attend our rehearsals right from the beginning, so as to be up in efficiency with the rest.

Do not forget, TUESDAY, OCT. 10, 8 P. M., 6 DENISON AVE., come all and bring your friends along too.
Committee

ATTENTION, TORONTO YOUTH ACTORS

All youth actors, participating in preparations for the staging of the English play, please attend rehearsal at PHYLLIS' place, coming Friday, October 6th.

As the staging of our production is nearing, it is imperative that everyone attend this coming rehearsal...
Manager

To Arbor Vitae: — Your correspondence received quite a while ago, but I mislaid it and so it did not appear in the last issue. Sorry. — Ed.

KNEW THE RULER

Said the teacher: "A tyrant is a ruler that is hated and feared. Now give me a sentence with the word in it."

"The teacher struck the pupil with her tyrant," ventured one boy.

AN OLD ONE

"Oh, Doctor! Junior drank a whole bottle of ink!"
"Did you give him any antidote?"
"Yes, I made him eat three pieces of blotting paper."

ONE GUESS

It seems the gate broke down between heaven and hell. St. Peter appeared at the broken part of the gate and called out to the devil, "Hey, Satan. It's your turn to repair it this time."

"Sorry," replied the boss of the land beyond the Styx. "My men are too busy to worry about fixing a mere gate."

"Well, then," scowled St. Peter, "I'll have to sue you for breaking our agreement."

"Oh, yeah," yeah'd the devil, "where are you going to get a lawyer?"

CLASSIFIED

Teacher: "Who was the first man, Tommy?"
Pupil: "George Washington. He was first in war, first in..."

Teacher: "No, no; Adam was the first man."
Pupil: "Oh, I didn't know you were speaking of foreigners."

Bangos Choras Vėl Pradėjo Sezoniinį Veikimą

TORONTO. — Po ilgų atostogų, Bangos Choras ir vėl susibūre praeitą antradienį 6 Denison salę ir nors pamoka dėl tam tikrų aplinkybių nevyko, beveik visi praeito sezono choro nariai atsilankė, pasidėjo, pajuokavo, pašoko ir linksmai nuėjo namo.

Priežastis šių metų vėlaus pradėjimo yra tame, kad daugelis choro narių buvo išvykę ant tabako farmų darbams ir todėl nebuvo jokio išrovavimo šaukti choro pamokų su tikrai pusę choristų Toronte.

Ateinantį antradienį, viskas bus tvarkoje ir mes vėl pradėsime ruošti del "didelių įvykių." Choras šiemet irgi ruošis prie perstatymo operetės, apie kurią bus pranešta vėliau, bet galite būti užtikrinti, kad Operetė bus graži, įdomi ir juokinga.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS 162-ra KUOPA

Rengia Pirmą Gražų

KONCERTA

SEKMADIENĮ, SPALIO (OCTOBER) 8 DIENĄ

6 DENISON AVE.

Visi atsilankiusieji tikrai būsite koncerto programa patenkinti, nes bus labai įvairi ir graži.

Pradžią 8 val. vakare. Laisva įžanga.

Toronto ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti.

Rengėjai

FRUKTŲ BALIUS

Kaip tas cigonas sako: "Pavalgius reikia prigulti," taip ir aš padariau. Pavalgęs vakarienės, pasiėmęs laikraštį, priguliu ant lovos. Bet mano ne tik biskutį prigulti, bet ir gerokai numiegota. Išbūdęs pakeliu galvą, o gi žiūriu jau pusę po devynių. Šokau iš lovos, palta ant pečių, skrybelį ant galvos ir pro duris į svetainę, ant 6 Denison.

Ne tik aš vienas skubinu eiti, bet, rodos, ir visas šaligatvių judėjimas skubesis, nes oras taip staigiai atšalęs nedavė ilgai stovėti ant vietos. Man taip besiskubinant, kažkas nutvėre už rankos.

— Kur taip skubini? — su laiške mane draugas sako. /

— Į šokius, — atsakau.

— A!.. Aš jau per senas tokioms pramogoms, — teisinasi draugas.

— Kad nešoksi, tai nors ką "pavogsi." Šį vakarą 6 Denison svetainėj fruktų balius. Einam.

— Tik vakar atvykau į Torontą nuo tabako farmos, tai dar nesusipėjau nusipirkti naujo siuto, o taip eiti, tai kaip ir sarmata, — nedrąsiai kalba.

— Ne kokie milijonieriai, su frakais ar taksidais sueina į mūsų svetainę, bet visi darbininkai su tokiais drabužiais, kokius jie turi, — aiškina jam.

— O gal būt ir neblogoi nuėjus, — pažūrėjęs pats į savę kaip atrodo, atsakė.

— Na, tai negaiškim, bet paskubėkim, nes jau netoli dešimt valandų, — ir paėmęs draugą už rankos nusivedžiau svetainės linkui.

Kada įėjome į svetainę, jau čia buvo pats "kermošius." Muzika traukia smagią lietuvišką polką, o publika sukasi, trepsi, maišosi, kaip verdantis vanduo.

Merginos ir moterys pasišokėdamos trauko nuo vielių vaisius ir rožes. "Slaptoji policija" savo pareigas dirba suilusi. Kiekvieną seką ir kaip tik "prasikalsta," tuojau veda prie "teismo stalo," kur turi užsimokėti "pabaudą." Gerai sako, kad Amerika, tai moterų kraštas. Bet ne kitaip ir yra. Pavyzdžiui, štai, kad ir čia: merginos ir moterys daugiausia "važiā," o vyrai už jų "nusikaltimus" turi užmokėti.

Kadangi taip smagią polkute atsilankė, pasidėjo, pajuokavo, pašoko ir linksmai nuėjo namo.

Priežastis šių metų vėlaus pradėjimo yra tame, kad daugelis choro narių buvo išvykę ant tabako farmų darbams ir todėl nebuvo jokio išrovavimo šaukti choro pamokų su tikrai pusę choristų Toronte.

Ateinantį antradienį, viskas bus tvarkoje ir mes vėl pradėsime ruošti del "didelių įvykių." Choras šiemet irgi ruošis prie perstatymo operetės, apie kurią bus pranešta vėliau, bet galite būti užtikrinti, kad Operetė bus graži, įdomi ir juokinga.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Choras taip pat šiemet iškrės keletą surpizų, kurie nustebins visus lietuvius, ir pakels ir taip gerai žinoma Bangos Choro vardą Toronte.

Pranešimai

Montreal, Que.

Svarbus Susirinkimas

Pranešame, kad mėnesinis LL D 137 kuopos narių susirinkimas įvyks ateinantį penktadienį, spalio 6 d., 8 val. vak., 01234 Charlevoix St.

Šiame susirinkime įvyks LLD Centro rinkimai, taipgi nominacijos į LLD Kanados Veikiantį Komitetą. Be rinkimų turėsime eilę organizacinių reikalų aptarti, taipgi turėsime kalbėtįją, kuris apibudins šiandieninę pasaulinę situaciją.

Nariai visi pasistenkite dalyvauti. Kurie dar neužsimokėję duokles, pasistenkite tai atlikti.
Kuopos Valdyba

Montrealiečiai Domės!

Šeštadienį, spalio-October 8 d., posančaliečių salėje, 01234 Charlevoix St., LLD 137 kuopa ruošia LINKSMĄ SOKIŲ VAKARĖLĮ.

Grieš gera muzika. Parengimo ruošėjai darbuojasi, kad šokiai būtų įvairesni ir įdomesni už pirmiau ruoštus.

Visus Montrealo, Verduno ir apylinkės lietuvius kviečiame dalyvauti.

Pradžią 8.30 val. vak.

Parengimų Komisija

Toronto, Ont.

Svarbus Tėvų Susirinkimas

Ateinantį sekmadienį, spalio 8 dieną, 2 valandą po pietų, 6 Denison salėj yra šaukiamas tėvų susirinkimas apkalbėjimui lietuvių kalbos mokyklėlės reikalų. Kurie norite, kad jūsų vaikai mokėtų ir lietuviškai, būtinai ateiškite pasitarti tokios mokyklėlės reikalu.

Cia galima priminti, kad bus galima mokinti vaikučius ir kitų dalykų, kaip tai žaidimų, dainų, rankdarbių, jei bus susitarta ir bus kam mokytojauti.

Jei norite, kad mokyklėlė greitai atsidarytų ir naudėtų jūsų vaikučius mokinti naudingų dalykų, visi būtinai ateiškite.

Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvoj Demokratijai Atsteltgi

Tilsonburg, Ont.

Susirinkimas

Sūny ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 6-tos kuopos narių susirinkimas įvyks ateinantį sekmadienį, 8 dieną spalio, 2-rą valandą po pietų.

Susirinkimas įvyks pas drg. M. Tunylą, Delhi, Ont.

Kviečiu susirinkti narius ir nares ir visus apylinkės lietuvius, nes susirinkimas bus labai svarbus. Turėsime aptarti del rudeninio sezono veikimo ir kitus kuopos reikalus.—6 kp. Sekretorius.

Sudbury, Ont.

Susirinkimas

Šiuomi pranešame visiems Sūny ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 3-čios kuopos nariams, kad susirinkimas įvyks ateinantį sekmadienį, spalio 8 dieną, lenkų svetainėj, pirmą valandą po pietų. Jeigu mainos dirbs, tai susirinkimas nukeliamas į sekančią sekmadienį, spalio 15 dieną.

Visi nariai ir simpatikai kviečiami atsilankyti. Draugai, kurie esate neužsimokėję nario mokesčio, prašomi atsilankyti ir apsimokėti. — Kuopos Valdyba

Parsiduoda Lietuviškas Restoranas

Restoranas randasi ant 668 Queen St. W., Toronto. Pardavimo priežastis — turiu kitą biznį. Del platesnių informacijų kreipkitės pas savininką J. Kamničaitį, 668 Queen St. W., Telefonas EL. 2925, arba 899 Bloor St. W., Telefonas ME.0405.

Parsiduoda Baldai

Nauji baldai parsiduoda visai pigia kaina. Sužinokite pas Kamničaitį, restorane: 668 Queen St. W., Toronte.

Blue King Tobacco Shop

626 QUEEN ST. W. TORONTO
Mes Parduodame visų rūšių tabaką ir rūkoriaus reikalingus daiktus.

Taipgi stumčiame ir per pašta lapu tabaką suilg jūsų pareikalavimo.

Tel. EL. 7636

Trinity Coal & Coke Co.

25 Oak St.

SAVININKAS UNDRAITIS

Pranešu, kad persikėliau nuo 161 Oak St. ant

25 OAK ST.

Biznį ir gyvenamą vietą.

Parduodu geriausios rūšies ir svorio Anglis, Malkas ir Koksus už prieinamą kainą.

Phone Midway 5505

Res. RAndolph 1398

DR. A. H. GOLDEN

DENTAL SURGEON

(Dantų Gydytojas)

Visiems Lietuviams pranešu, kad savo ofisą perkėliau nuo 160 Palmerston Ave. ant

345 BLOOR ST. W.

(Kampus Huron)

TORONTO, ONT.

Priimu nuo 9.30 val. ryto iki 8.30 val. vakaro

Tel. WA. 5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby.

Laidotuvės net \$55.00 pigumo

455-457 QUEEN ST. W.

TORONTO

Tel. EL. 6579 — WA. 8714

BOYKACH & BOYKACH

Real Estate Agent

Parduodame ir išrenuojame namus ir farmas. Išskoletojujame rentas. Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.

Daugeliu lietuvių esame patarnavę.

153 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

